

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI
KATEDRA MANAGEMENTU

Bakalářská práce

Jiří Hrdlička

2013

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MANAGEMENTU V JINDŘICHOVĚ HRADCI
KATEDRA MANAGEMENTU

Význam výkazu Rozvaha, Zisku a ztráty, Cash flow v manažerském rozhodování

Jiří Hrdlička

Vedoucí práce

Ing. Taťána Hajdíková

2013

Komentář:

Místo této stránky vložte zadání vaší bakalářské práce, které obdržíte na sekretariátu kateder.

Do jednoho výtisku vložte originál, do druhého výtisku vložte kopii.

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma
„Význam výkazu Rozvaha, Zisku a ztráty, Cash flow v manažerském rozhodování“
jsem zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal,
způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Táboře, duben 2013

.....

podpis

Anotace

Cílem této práce je přiblížit problematiku rozhodování manažerů o řízení účetní jednotky za pomoci účetních výkazů sestavovaných ke konci účetního období. Manažeři by se měli více zaměřit především na údaje získané z rozvahy, výkazu zisku a ztráty a přehledu o peněžních tocích neboli cash-flow.

Hlavní snahou je vytvořit práci, která může pomoci k budoucímu rozhodování o dalším vývoji organizace a porozumění současnému stavu hospodaření.

The main goal of this thesis is to bring the reader into the problem of management decision making in the area of managing accountant units using the financial reports that are assembled at the end of an accounting period. Managers should focus more on the data from balance sheet, report of profit and loss and the statement of cash-flow.

The main effort is to create a thesis, which can help to make the decision about further development of the organization and understand the present state of management.

Poděkování

Za pomoc při psaní této práce bych chtěl poděkovat mému otci Jiřímu Hrdličkovi a Ing. Slepíčkovi, že mi udělili svolení k analýze výkazů společnosti Zahradní architektura Tábor, s.r.o. Dále bych chtěl poděkovat účetnímu společnosti p. Maděrovi za poskytnutí materiálů potřebných k provedení rozboru. Jako poslední bych rád poděkoval Ing. Hajdíkovi za odborné vedení této práce.

Obsah

1	Základy sestavování výkazů.....	1
1.1	Druhy účetnictví	1
1.2	Subjekty využívající účetní doklady společnosti.....	2
1.3	Objasnění základních pojmů.....	3
2	Rozvaha.....	6
2.1	Struktura rozvahy.....	6
	2.1.1 Aktiva	6
	2.1.2 Pasiva.....	12
3	Výkaz zisku a ztráty	17
3.1	Struktura výkazu zisku a ztráty.....	18
4	Přehled peněžních toků	22
4.1	Definice pojmů	23
4.2	Struktura peněžních toků	23
4.3	Metody tvorby přehledu peněžních toků	24
	4.3.1 Přímá metoda.....	24
	4.3.2 Nepřímá metoda.....	24
4.4	Obsah přehledu o peněžních tocích	25
5	Zkoumaná společnost.....	26
5.1	Základní údaje společnosti.....	26
5.2	Předmět podnikání společnosti	27
5.3	Organizační struktura společnosti.....	27
5.4	Postavení na trhu.....	28
6	Rozbor výkazů.....	29
6.1	Rozvaha	29
	6.1.1 Aktiva	30
	6.1.2 Pasiva.....	32
6.2	Výkaz zisku a ztráty.....	33

	6.2.1 Výnosy.....	33
	6.2.2 Náklady.....	33
	6.2.3 Průběžné položky.....	34
6.3	Přehled o peněžních tocích	34
7	Analýza výkazů	36
7.1	Rozvaha	36
	7.1.1 Horizontální analýza.....	36
	7.1.2 Vertikální analýza	39
7.2	Výkaz zisku a ztráty.....	42
	7.2.1 Horizontální analýza.....	42
	7.2.2 Vertikální analýza	44
7.3	Přehled o peněžních tocích	45
8	Finanční ukazatele.....	46
8.1	Ekonomické ukazatele	46
8.2	Likvidita.....	46
9	Závěr.....	48
10	Literatura	51
11	Seznam tabulek, grafů a schémat	52
12	Přílohy/Seznam příloh.....	53

Úvod

Cílem práce je zaměřit se na účetní výkazy rozvaha, zisku a ztráty a peněžních toků a interpretovat je pro jasné porozumění manažerovi, který by pomocí nich a výstupů z nich tvořených měl být schopen řídit co nejefektivněji společnost. Toto téma jsem si zvolil z důvodu zanedbávání těchto výkazů manažery potažmo majiteli především menší společností. Ve svém okolí se s tímto faktem běžně setkávám, a proto jsem se rozhodl vytvořit práci, díky které by bylo možné blíže porozumět jednotlivým údajům a vyvodit z nich závěry o dalším hospodaření. Dle mého názoru je důležité zapojení těchto výkazů do rozhodování o hospodaření ve společnosti i u menších podniků, ne jenom u velkých, kde jsou tyto výkazy běžně využívány.

V metodologické části se čtenář seznámí se základy účetnictví a potřebnými vztahy. Dále zde budou zkoumané výkazy rozebrány na jednotlivé položky pro bližší představu složení. Z této části by si čtenář měl odnést nezbytné informace potřebné pro bližší porozumění výkazům. Bez účetního či ekonomického vzdělání bývají tyto výkazy nepochopeny a zanedbávány. V dnešní době převážně u osob samostatně výdělečně činných a malých společností do 25 zaměstnanců je řízení většinou v rukou zakladatelů. Ti ovšem jsou odborníky ve svém řemesle, ale po ekonomické stránce jsou pouze zainteresováni dosažením zisku. Tento fakt má za následek neefektivní hospodaření s dlouhodobým i krátkodobým majetkem. Důsledkem jsou zbytečně vysoké náklady uvnitř podniku i při placení daní. Nízkou výkonnost budeme zkoumat na konkrétních případech vybrané společnosti níže.

Praktická část bude zaměřena na složení těchto výkazů v konkrétním případě společnosti. Úvodem této části bude seznámení se se společností a její hlavní činností. Dále provedeme podrobné přezkoumání vývoje hodnot a analýzu velikosti jednotlivých položek výkazů. Problémové položky budou dále rozebírány a analyzovány. Praktická část se zaměří především na problémové oblasti sledování aktuálního stavu dlouhodobého majetku, kde obvykle dochází díky omezené komunikaci mezi podnikatelem a účetním k jeho chybné evidenci. Problémy s hospodařením se mohou vyskytovat i u oběžného majetku, kde je důležité průběžně evidovat stav zásob pro lepší hospodaření a eliminování neadekvátních nákladů. Zanedbávat by se jistě neměly ani pohledávky po splatnosti, které je potřeba urgovat a domáhat se jejich uhrazení. Pokud společnost vlastní vyšší množství finančních prostředků než je operativní zásoba, je efektivní se zaměřit na jejich využití. V dnešní době existují finanční instrumenty, díky kterým mohou tyto prostředky vygenerovat další zisk tzv. „bez práce“. Hospodaření s finančními prostředky by proto nemělo být společností zanedbáváno, je vhodné se o ně důsledně starat

a získávat tak další příjem. U pasiv je obvykle nezbytné sledovat vývoj závazků a nevystavovat se nevýhodným stavům tzn. penalizaci. Bankovní úvěry a výpomoci představují položku, která by v případě nedostátí závazkům mohla mít fatální důsledky v podobě ztráty majetku. Ve výkazu zisku a ztráty je vhodné se zaměřit na vývoj obratu a s ním spojenou fluktuaci přidané hodnoty a obchodní marže. Nezbytné je zaměřit se také na provozní náklady, aby nedocházelo ke zbytečně nákladnému hospodaření. Přehled o peněžních tocích zase jasně zobrazuje hospodaření s finančními prostředky a věrně vyjadřuje jednotlivé změny oproti minulému období. Poznatky z výkazu cash - flow manažerovi jasně předeštěnou, jak s financemi hospodaří a jakého dosahují vývoje.

Pro rozbor hospodaření společnosti bude využita metoda provedení horizontální a vertikální analýzy rozvahy a výkazu zisku a ztráty. U přehledu o peněžních tocích bude provedena pouze horizontální analýza. Dále využijeme ekonomické ukazatele celkového zadlužení, míry samofinancování, finanční páky, rentability celkových aktiv, rentability tržeb a rentability vlastního kapitálu a jejich analýz. Pro přiblížení budou uvedeny i likvidity v plném znění - tedy oběžná, pohotová a okamžitá a bude proveden i výpočet pracovního kapitálu.

Teoreticko metodologická část

1 Základy sestavování výkazů

Primární pro tvorbu výkazů zisku a ztráty, rozvahy a peněžních toků neboli cash – flow je řádně vedené účetnictví společnosti. Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví jako soustavu účetních záznamů a to v rozsahu, která odpovídá zákonu nebo vyšším. Účetními záznamy se rozumí účetní doklady, účetní knihy, účetní zápisy, účtový rozvrh, odpisový plán, inventurní soupisy, účetní závěrka a výroční zpráva.

Správa účetnictví je prováděna v rozdělení do třídy aktiv, která obsahuje převážně majetek společnosti a třídy pasiv, obsahující hlavně vlastní kapitál a cizí zdroje. Dále si vede záznamy o stavu příjmů a výdajů a z nich získaný výsledek hospodaření. Tyto údaje mají odrážet věrné a poctivé zobrazení hospodaření společnosti, jeho majetku a finanční situaci, v které se nachází.

„Účetnictví musí věrně zachycovat všechny obchodní operace podniku v peněžních jednotkách české měny, a to úplně, správně, srozumitelně, průkazně a přehledně, podle jejich časové posloupnosti, do období, s nímž časově i věcně souvisí. Musí být formálně i věcně správně, musí být čitelné a v záznamech se nesmí mazat.“¹

1.1 Druhy účetnictví

Účetnictví se dělí dle jeho využití na finanční a manažerské. Finanční účetnictví zachycuje hospodaření účetní jednotky a jeho vztahy s ostatními subjekty jako jsou odběratelé, dodavatelé, banky, zaměstnanci, popřípadě s jinými věřiteli, kteří mají za společností pohledávky. Také jsou zde upraveny vztahy s ostatními organizacemi jako je správa sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, státní rozpočet a jiné subjekty. Manažerské účetnictví se zaměřuje na poskytování důležitých informací pro řízení společnosti, a to především pro rozhodování do budoucna. Orientuje se tedy na poskytování informací o nákladech, výnosech, kalkulaci výkonů, rozpočtech atd.

¹ Volková, D.: BP *Využití údajů z výkazu Zisků a ztrát v řízení firmy*, VŠE Praha fakulta managementu v Jindřichově Hradci: 2011, str. 10

1.2 Subjekty využívající účetní doklady společnosti

Doklady společnosti mohou využívat subjekty uvnitř účetní jednotky například pro zjištění stavu společnosti či pro odhadování jejího budoucího vývoje a jeho aktivního řízení. Dále výkazy využívají subjekty, které do společnosti směřují svůj majetek především ve formě zásob, finanční instituce půjčující podniku finanční prostředky a stát pro správnou kontrolu odvodu daní.

Nejdůležitějším subjektem využívajícím doklady společnosti je management společnosti, který se především soustředí na data využitelná pro finanční řízení. Dle publikace Účetnictví 2012 slouží tyto údaje pro rozhodování o „*optimální majetkové a kapitálové struktuře, o uložení volných finančních prostředků, o dividendové politice, ocenění podniku atd. Management na základě účetních informací posuzuje hospodaření podniku, odkrývá silné a slabé stránky podniku společně s příležitostmi a hrozbami, které na podnik působí a v neposlední řadě slouží účetní informace jako základ pro důležitá rozhodnutí, týkající se budoucnosti podniku*“². Výkazy mají také velký význam pro osoby mající ve společnosti kapitálovou účast, tedy pro vlastníky neboli skupinu akcionářů či společníků a majitelů cenných papírů. Ti se zajímají o stav hospodaření společnosti a s ním související výši dividend. Kontrolují, jak je s jejich prostředky nakládáno a pokud mají dostatečné množství akcií, podílí se na budoucím rozhodování o vývoji společnosti. Zaměstnanci společnosti mohou vyvinout iniciativu a kontrolovat hospodaření společnosti především na základě výroční zprávy. Zajímají se o mzdovou a sociální situaci společnosti a výkazy mohou využít při jednání s managementem společnosti o jejím budoucím vývoji a o stavu obsazení pozic v podniku v dalším období.

Externími uživateli výkazů jsou především věřitelé společnosti. Pro ně jakožto obchodní partnery (dodavatelé, banky, osoby půjčující společnosti prostředky...) je důležité znát stav hospodaření společnosti před tím, než zapůjčí společnosti finanční prostředky nebo dodají zboží, které by nemuselo být uhrazeno. Pro daňovou politiku státu využívají účetní doklady i státní instituce k vyčíslení daní, které musí účetní jednotka odvádět do státního rozpočtu a k jejich odvodům. O účetní výkazy se mohou dále zajímat například konkurenční společnosti, odběratelé, dražitelé dluhových cenných papírů, ale i uchazeči o práci a veřejnost.

V České republice legislativa rozděluje účetnictví dle náležitostí na daňovou evidenci, vycházející ze sledování příjmů a výdajů respektive daňových příjmů a výdajů. Výsledek hospodaření vychází právě z rozdílu těchto údajů a tak je výsledek stejný jako úroveň cash-

² Strouhal, J.; Židlická, R.; Knapová, B.; Cardová, Z.: *Účetnictví 2012*, Brno: BizBooks 2012, str. 15

flow. Jako druhé je užíváno podvojně účetnictví, které zachycuje účetnictví podle jeho formy a zdrojů, ze kterých je kryto. Na rozdíl od daňové evidence je podvojně účetnictví založeno na sledování výnosů a nákladů. Podvojně účetnictví lze využít pro jakoukoli společnost a přizpůsobit si ho jejím potřebám. Účetní jednotky, které musí vést podvojně účetnictví, jsou uvedeny v §1 a dále přiblíženy v §4 zákona o účetnictví číslo 563/1991 Sb. a budou uvedeny v základních pojmech.

1.3 Objasnění základních pojmů

Účetnictví „je uzavřenou soustavou, která obsahuje úplnou a nepřetržitou evidenci hospodářských operací podniku jako účetní jednotky. Jeho úkolem je zachycení všech procesů vznikajících ve firmě, které vedou ke změně výše nebo struktury majetku firmy a jeho zdrojů.“³

Vedení účetnictví je metoda zaznamenávání účetních zápisů, tj. evidence ekonomické reality odrážející stav a pohyb majetku a závazků společnosti, výnosy, náklady a hospodářský výsledek podniku. Vést účetnictví mají povinnost dle zákona

- „právní osoby, které mají sídlo na území v České republice,
- zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních předpisů,
- organizační složky státu podle zvláštních právních předpisů,
- fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsané v obchodním rejstříku,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,
- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity podle zvláštního právního předpisu,
- ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis.“⁴

Za účetní doklady se obvykle považují originální písemnosti s jasně stanovenými náležitostmi dle zákona o účetnictví. Využívají se k ověření, zda došlo k hospodářské operaci

³ Havelec, J.: *Základy manažerského účetnictví*, Praha: CODEX Bohemia 1997, str. 10

⁴ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví; Část první, §1, odstavec 2

a následně se zaznamenávají jako účetní případ. Základními pravidly vyhotovení účetních dokladů je pravdivost, včasnost, přehlednost a musí být vyhotoveny trvale. Účetní doklady musí být řádně označeny. Obsah účetního případu musí splňovat všechny náležitosti, určit účastníky a vyjádřit peněžní částku. Z hlediska evidence je důležité datum vyhotovení a pro daňové účely datum uskutečnění účetního případu. Na dokladu je povinné uvést podpisy osob odpovídajících za účetní případ a zaúčtování.

Účetními zápisy se rozumí záznam hospodářských případů, které se uskutečnily v organizaci. Zápisy musí obsahovat náležitosti dle zákona a jsou prováděny výhradně do účetních knih. Každý případ musí být zpracován právě zanesením do těchto knih dle zákonem předepsaných předpisů. Záznamy dělíme dle chronologického a systematického řazení. Chronologické řazení je prováděno do deníku dle data vzniku účetního případu. Systematické řazení je prováděno v hlavní knize a spočívá v dělení záznamů dle obsahu. Pokud tedy hledáme záznam dle času, nalezneme ho v deníku. V hlavní knize jsou pak záznamy seřazeny na jednotlivých účtech dle účtové osnovy.

Účetní knihy se užívají k záznamu účetních zápisů do souborů účtů, z kterých následně můžeme získat celkový přehled o hospodaření organizace jak pro daňové účely, tak pro aktuální rozhodování a plánování. Jedná se o informace o výši prodejů a nákupů a jejich stavu, dále zde zjistíme například účetní hodnotu majetku a jeho odpisů. Účetními knihami je:

- hlavní kniha se systematickým řazením dokladů,
- deníky s chronologicky uvedenými záznamy,
- knihy analytických účtů,
- knihy podrozvahových účtů.

Hlavní kniha jak uvádí Dana Dvořáková „slouží pro zaznamenání věcného dopadu účetních transakcí na jednotlivé složky aktiv a pasiv podniku. Základním nástrojem sumarizace dopadu hospodářských transakcí je účet. Hlavní kniha je složena z jednotlivých syntetických účtů, které jsou určeny pro zachycení změn konkrétního druhu aktiva, zdroje krytí, nákladu či výnosu.“⁵ Deník může být v organizaci užit jeden, který by sloužil k zaznamenávání všech transakcí nebo může organizace využívat více specializovaných deníků, pokud je to pro ni užitečnější. Jedná se například o pokladní deník, deník bankovních operací atd. Knihy analytických účtů jsou využívány k zaznamenávání transakcí na jednotlivé analytické účty a řeší tak dopady transakcí přímo na základní složky aktiv a pasiv. Tyto

⁵Dvořáková, D.: *Základy účetnictví*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str. 71

základní prvky podvojného účetnictví se řídí primárním vztahem bilanční rovnice a slouží k tvorbě elementárního účetního výkazu a to rozvahy, která je založena na této rovnici.

Bilanční rovnice: AKTIVA = PASIVA

Účtová osnova obsahuje výčet analytických účtů sloužící k zaznamenávání jednotlivých účetních případů. Je vytvořena ministerstvem financí s cílem určit jasnou strukturu zaznamenávání a dělení účetních operací. Tvoří jí soustava účtových tříd a skupin. Jednotlivé účty, které bude účetní jednotka využívat, si volí následně dle její individuální potřeby. Účty v účtové osnově jsou konkretizovány číslem a názvem účtu.

Odpisový plán si organizace povinně sestavuje pro vyjádření postupů odpisování, stanovuje se v něm při odpisování dlouhodobého majetku výše oprávek a jeho aktuální zůstatková cena.

Účetní výkazy slouží k poskytování základních informací plynoucích z účetního období. Jedná se o nezbytné údaje pro finanční řízení organizace. Účetní závěrka slouží k tvorbě výkazů

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha k účetní závěrce.

Závěrku lze dále rozšířit o přehled peněžních toků neboli cash – flow, tento výkaz není dle zákona požadován a slouží převážně pro vnitřní potřeby organizace. Jmenované výkazy jsou potřebné pro poskytování informací o hospodaření organizace jak pro potřeby finančního úřadu, tak pro správné řízení podniku vedením společnosti a informace z nich získávají i další subjekty zajímající se o stav organizace. Výkazy je možné vést v plném nebo zkráceném neboli zjednodušeném rozsahu. Ve zjednodušeném rozsahu se například rozvaha dělí do tříd, které ovšem již nepodléhají dalšímu dělení. Pro lepší představu lze rozdíl přiblížit na příkladu. Dlouhodobý hmotný majetek je ve zkráceném rozsahu vyčíslen pouze jedním sumárním číslem, v plném rozsahu se dlouhodobý hmotný majetek dělí na pozemky, stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí atd.

My se dále zaměříme na 3 z těchto 4 výkazů a to jsou jmenovitě rozvaha, výkaz zisku a ztráty a přehled peněžních toků.

2 Rozvaha

Rozvaha neboli balance je tvořena sumarizovaným a dle zákona uspořádaným přehledem aktiv (majetku) a pasiv (zdrojů financování). Musí zde být dodržena bilanční rovnice, tzn. aktiva se rovnají pasivům. Obsahuje podrobné členění majetku organizace do tříd a jednotlivých účtů. To slouží k podrobné evidenci a jednoznačnému roztržení aktiv a pasiv do správných kategorií. Uspořádání je stanoveno v příloze č. 1 vyhlášky č. 500/2002 Sb. (zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.). Názorně si ji můžeme prohlédnout v příloze č. 01 této práce. Aktiva se v rozvaze dělí do tří skupin. Jsou to brutto aktiva (vstupní ceny), od kterých se odečítají korekce (opravné položky) a výsledkem jsou netto aktiva. Pasiva opravné položky nemají a proto se vyjadřují pouze v hodnotě netto. Dále se některé třídy dělí dle doby a to na krátkodobé (tzn. do jednoho roku) a dlouhodobé (nad jeden rok). Zejména majetek se může dle použitelnosti dělit na oběžný (cena pořízení do 40.000 Kč) a dlouhodobý (nad 40.000 Kč).

Rozvahu můžeme členit podle okamžiků, ke kterým rozvahu sestavujeme, na řádnou a mimořádnou. Řádná rozvaha se sestavuje na začátku podnikání, aby sloužila jako přehled pro vstup. Dále se sestavuje na začátku a na konci účetního období. Tyto rozvahy se nemusí shodovat z důvodu např. změny právních předpisů v legislativě. V tom případě se ovšem musí do nové rozvahy přepracovat i stav minulé rozvahy z důvodu obsahu minulého účetního období.

Dále se může tvořit mimořádná rozvaha, sestavovaná dle interních potřeb organizace. Důvodem pro tvorbu mimořádné rozvahy je především potřeba znalosti struktury podniku pro strategická rozhodnutí nebo vstup společnosti do likvidace.

2.1 Struktura rozvahy

Rozvaha se skládá ze 2 základních stran. Jsou to aktiva a pasiva, která se následně dělí podle tříd do dalších skupin.

2.1.1 Aktiva

Aktiva se dělí především podle doby jejich použitelnosti, popřípadě podle rychlosti jejich přeměny na peněžní prostředky (likvidnost), aby bylo možné uhradit závazky.

Lze je rozdělit na:

- A. Pohledávky za upsaný základní kapitál
- B. Dlouhodobý majetek

- C. Oběžná aktiva
- D. Časové rozlišení

Položky aktiv⁶

Pohledávky za upsaný základní kapitál (A.) vychází z pohledávek za společníky, akcionáři nebo členy družstva neboli upisovateli. Jedná se o položku tvořenou k pokrytí zapsaného, ale nesplaceného základního kapitálu. Položka bývá nenulová většinou jen na začátku podnikání nebo při navyšování základního kapitálu.

Dlouhodobý majetek (B.) se skládá z dlouhodobého hmotného majetku, dlouhodobého nehmotného majetku a dlouhodobého finančního majetku. Dlouhodobý majetek se podílí na tvorbě základní struktury společnosti, jeho doba použitelnosti je delší než 1 rok a pořizovací cena obvykle vyšší než 40 000,- Kč. Dobou použitelnosti se rozumí období, po které majetek využíváme nebo ho můžeme uchovat pro budoucí využití. U dlouhodobého majetku jak hmotného tak nehmotného je jeho stáří možné sledovat pomocí finančního vyjádření sloupce korekce v rozvaze. Korekce zobrazuje výši odpisů, které si organizace nárokovala na brutto majetek. Společnost si může vybrat mezi lineárním, degresivním nebo progresivním způsobem odpisování. Odpisy mají vliv i na výši hospodářského výsledku v daném roce. Korekce neboli odpisy udávají nákladové opotřebení majetku. Existuje však i majetek, který se neodepisuje, jsou jím např. pozemky, umělecká díla či sbírky. Tyto předměty naopak i bez údržby nebo dalších investic s postupem času zvyšují svoji hodnotu.

Dlouhodobý nehmotný majetek (DNM) (B.I.) se dále člení na zřizovací výdaje, nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, ocenitelná práva (např. autorská práva, licence či know-how), goodwill, jiný DNM, nedokončený DNM a poskytnuté zálohy na DNM. Majetek musí být s dobou použitelnosti delší než 1 rok. Jedinou výjimkou je goodwill, který má své vlastní podmínky stanovené zákonem, především respektování věrného a přesného zobrazení hodnoty. Podle vymezení vyhlášky č. 500/2002 Sb. § 6 se goodwill pro účely této vyhlášky rozumí kladný nebo záporný rozdíl mezi oceněním podniku nebo jeho části ve smyslu obchodního zákoníku, nabytého zejména koupí, vkladem nebo oceněním majetku a závazků v rámci přeměn společnosti a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté závazky.

⁶ Vyhláška č. 500/2002 Sb. § 5 - 13

Do DNM spadají i emisní povolenky bez ohledu na jejich pořizovací náklady. Věci, které vznikly při pořízení DNM jako například prototypy, vzorky a modely jsou, pokud nebyly vyřazeny nebo zlikvidovány, zahrnuty do majetkových účtů. DNM se stane pořizovaný majetek, jakmile je uveden do stavu použitelnosti neboli je dokončen a musí splňovat své funkce. Nejsou jím různé průzkumy, audity, certifikáty, plány, návrhy a software pro zařízení, která bez něho nelze využít.

Dlouhodobý hmotný majetek (DHM) (B.II.) představuje pro podnik většinu majetku, jedná se o pozemky, stavby, budovy, stroje, dopravní prostředky a další movitý majetek s dobou použitelnosti vyšší než 1 rok. Obvyklá pořizovací cena musí být vyšší než 40.000,- Kč, ale záleží na směrnících podniku, jakou hranici si pro DHM stanoví. Třída DHM se skládá z následujících skupin.

- **Pozemky** jsou vždy zahrnuty, jelikož se s nimi nepočítá jako se zbožím a není možné je spotřebovat.
- **Stavby** obsahují všechny položky bez ohledu na ocenění a dobu použitelnosti. Stavbou se rozumí budovy, doly, vodní díla, lomy, byty a nebytové prostory.
- **Samostatné movité věci a soubory movitých věcí** jsou skupinou obsahující věci z drahých kovů a dále všechny movité věci, které splňují technicko-ekonomické určení, jejich doba použitelnosti je delší než 1 rok a pořizovací cena vyšší než určená organizací. Pokud tyto kritéria majetek nesplňuje, je považován za zásoby.
- **Pěstitelskými celky trvalých porostů** se rozumí ovocné stromy nebo ovocné keře v souvislé výsadbě na ploše větší než 0,25 ha a hustotě nejméně 250 ks na ha, dále vinice a chmelnice.
- **Dospělá zvířata a jejich skupiny**, které organizace chce držet více než 1 rok a jsou pro ni významné.
- **Jiným DHM** se rozumí především ložiska nerostů podle geologického průzkumu a umělecká díla, která nejsou součástí stavby, sbírky nebo kulturní památky.
- **Nedokončený DHM** je tvořen pořizovaným majetkem.
- **Poskytnuté zálohy na DHM** obsahují zálohy, které organizace poskytla na DHM bez rozlišení jejich délky.
- **Oceňovací rozdíl k nabytému majetku** je tvořen rozdíly ať už kladnými nebo zápornými. Jedná se o rozdíl v ocenění majetku získaného především koupí a hodnotou tohoto majetku v účetnictví.

Skupiny stavby a movité věci mohou dále obsahovat technické zhodnocení tohoto majetku.

Do **dlouhodobého finančního majetku (DFM) (B.III.)** spadají pořízené obligace, vkladové listy, poskytnuté půjčky či termínované vklady. Patří do něho i nemovitosti pořízené pro další obchodování s nimi po dobu delší než je 1 rok. DFM se neodepisuje, jelikož nedochází k jeho opotřebení jako u hmotných věcí. DFM je potřeba také pro analýzu členit dle významu, zda se jedná o důležitou investici nebo o uložení volných prostředků. DFM se rozumí následující skupiny.

- **Podíly v ovládaných a řízených osobách**, kterými se rozumí disponování alespoň 40 % hlasovacích práv, pokud nemá nikdo více. U společnosti s ručením omezeným se tím rozumí všechny účasti bez ohledu na výši podílu.
- **Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem** jsou všechny podíly, které překročí hranici 20 % hlasovacích práv a nespádají ještě do první položky.
- **Ostatní dlouhodobě cenné papíry a podíly** obsahují podíly, které nespádají ani do jedné z předchozích položek, tedy jejich vliv nepřekročil 20 % hlasovacích práv. Dále jsou jimi cenné papíry, které organizace pořizuje za účelem držení do splatnosti nebo u kterých v době pořízení nezná záměr (např. dluhopis nebo směnka).
- **Půjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba, podstatný vliv** obsahuje především dlouhodobě půjčky a úvěry organizacím nebo osobám, ve kterých společnost drží podstatný vliv nebo je ovládá.
- **Jiným DFM** se rozumí především půjčky a úvěry poskytnuté subjektům a zároveň neobsažené v předcházející položce. Dále pak drahé kovy a kameny nebo předměty z nich, pokud nebyly už předtím vykázaný v položce „DHM“ nebo v „Zásobách“.
- **Pořizovaný DFM** je majetek, který je ještě ve fázi pořizování.
- **Poskytnuté zálohy na DFM** jsou tvořeny z krátkodobých i dlouhodobých záloh, které organizace poskytne na tvorbu dlouhodobého finančního majetku.

Oběžná aktiva (C.) jsou tvořena krátkodobým majetkem, který organizace využívá k vykonávání své obchodní činnosti a který dále slouží k provozu organizace. Tento majetek má různou formu a v podniku se neustále pohybuje. Oběžný majetek ve společnosti rychle rotuje, čím rychleji tím vytváří vyšší zisk. Do oběžných aktiv zařazujeme majetek, který nesplňuje podmínky pro DM. Dále se do této kategorie zahrnují pohledávky a krátkodobý finanční majetek. V rozvaze oběžná aktiva také využívají sloupec korekce pro snížení hodnoty majetku. Toto snížení je ovšem pouze dočasné, například dočasný pokles ceny. Na rozdíl od odpisů, které se odpisují nezvratně, je u opravných položek očekáváno, že jejich důvod časem pomine. Opravná položka může být vytvořena i pro dlouhodobý majetek.

Zásoby (C.I.) představují majetek, který využíváme k vytváření naší činnosti. Zásoby se dají rozdělit na další kategorie dle způsobu jejich dalšího využití a vlivu, který na organizace mají.

- **Materiálem** se rozumí více druhů statků. Jsou jím suroviny neboli základní materiál, který při výrobě přechází částečně nebo celou svou podstatou do výrobku a tím utváří jeho podstatu. Dále jsou jím pomocné látky, které sice také přecházejí do výrobku, ale netvoří jeho podstatu (např. lak výrobku). Látky, které využívá k udržení provozu naší organizace (např. čisticí prostředky, pohonné hmoty). Další položkou jsou náhradní díly. Materiálem se rozumí i obaly a obalové látky, pokud nejsou považovány za zboží. Materiálem se také rozumí pokusná zvířata.
- **Nedokončená výroba a polotovary** jsou podnikem zhotovené produkty, které prošly jednou nebo více výrobními fázemi, ale ještě nejsou zcela dokončené a nemůžeme je tedy zahrnout do výrobků. Dále se jimi rozumí odděleně evidované produkty, které ještě také nebyly zcela dokončeny.
- **Výrobky** jsou movité věci, které již prošly všemi fázemi výroby a jsou určeny k prodeji nebo ke spotřebě uvnitř organizace.
- **Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny** jsou zvířata, včetně jateční zvěře, které nespádají do skupin „Dospělá zvířata a jejich skupiny“, „Materiál“ a „Zboží“.
- **Zbožím** se rozumí movitý majetek včetně zvířat, pořízený za účelem jeho dalšího prodeje. Dále se za něj považují výrobky, které organizace prodává ve vlastní prodejně a nemovitosti, pokud je předmětem obchodní činnosti jejich prodej a nejsou využívány k jiným účelům než k jejich dalšímu prodeji.
- **Poskytnuté zálohy na zásoby** jsou krátkodobé i dlouhodobé zálohy na pořízení zásob.

Je několik možností účtování o zásobách. Lze využít průběžný způsob A nebo periodický způsob B. Dále se využívají různé druhy ocenění příbytku a úbytku zásob.

Dlouhodobé pohledávky (C.II.) spadají do oběžných aktiv i přesto, že jejich doba splatnosti přesahuje 1 rok.

- **Pohledávky z obchodních vztahů** představují pohledávky z obchodních úvěrů a cenné papíry určené k eskontu.
- **Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba** obsahuje pohledávky za ovládanými, mezi ovládanými a za ovládajícími osobami, pokud nespádají do jiné kategorie.
- **Pohledávky – podstatný vliv** jsou pohledávky za účetními jednotkami, které organizace ovládá podstatným vlivem a které nespádají do jiné kategorie.

- **Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení** převážně zahrnuje neuhrazené předepsané pohledávky na uhrazení ztráty nebo za členy, kteří nejsou právnickou osobou.
- **Dlouhodobé poskytnuté zálohy** jsou zálohy, které nejsou zahrnutelné do záloh na nákup dlouhodobého majetku a záloh na nákup oběžného majetku.
- **Dohadnými účty aktivními** se rozumí částky stanovené například podle smluv nebo dohod, u kterých se očekává doba splatnosti delší než 1 rok.
- **Jiné pohledávky** jsou především pohledávky za zaměstnanci, z neuhrazených škod a mank, z prodeje nebo pronájmu části či celého podniku a z vydaných dluhopisů.

Krátkodobé pohledávky (C.III.) zahrnují pohledávky s dobou splatnosti při sestavování rozvahy kratší než 1 rok. Obsahují většinu shodných položek s dlouhodobými pohledávkami, u některých se ovšem liší. Patří do nich:

- **Pohledávky z obchodních vztahů**
- **Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba** mimo uvedené již dříve obsahuje především půjčky a úvěry.
- **Pohledávky – podstatný vliv** zahrnuje také především půjčky a úvěry.
- **Pohledávky za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení** obsahují ještě půjčky členům družstva a společníkům a převod nákladů a výnosů mezi účastníky.
- **Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění** zahrnuje pohledávky za institucemi vykonávající tuto činnost.
- **Stát – daňové pohledávky** jedná se o pohledávky z přeplatků daní nebo z nadměrného odpočtu DPH.
- **Krátkodobé poskytnuté zálohy**
- **Dohadné účty aktivní**
- **Jiné pohledávky** mimo uvedené dříve i pohledávky za upisovateli vkladu do zápisu a následně také půjčky nespádající do jiných kategorií.

Krátkodobý finanční majetek (C.IV.) představuje prostředky, které podnik investoval za účelem efektivnějšího hospodaření a získání výnosů. Dále pak prostředky, které drží k okamžité likviditě. Zahrnuje také organizací držené jí emitované akcie a dluhopisy, které může dle zákona držet. Krátkodobým finančním majetkem rozumíme:

- **Peníze**, které organizace drží v hotovosti v pokladně, v ceninách nebo také prostředky na cestě souvztažné k této položce.

- **Účty v bankách** zahrnují finanční prostředky, které má podnik uložené v bankách, dále souvztažné prostředky na cestě. Pokud má organizace práva k účtu s možným debetním zůstatkem, spadá tento případný zůstatek do položky „Krátkodobé bankovní úvěry“.
- **Krátkodobé cenné papíry a podíly** obsahují především cenné papíry pořízené za účelem dalšího prodeje během horizontu 1 roku. Dále pak dluhopisy s dobou splatnosti kratší než 1 rok a které bude držet do této splatnosti.
- **Pořizovaný krátkodobý finanční majetek** obsahuje prostředky, které podnik vynaložil na pořízení a budou zahrnuty do pořizovací ceny podnikem nakupovaných cenných papírů. Jedná se především o poplatky a provize zprostředkovatelům.

Časové rozlišení (D.) představuje zůstatky z časového rozlišení nákladů a příjmů příštích období (např. nájemné, dosud nevyúčtované práce). Pro možnost využití časové rozlišení je nutné splnit požadavky znalosti účelu, částky a období účetního případu. Jsou jimi:

- **Náklady příštích období**, které obsahují výdaje organizace během příštího období.
- **Komplexní náklady příštích období** zahrnují výdaje organizace během příštího období vztahující se k stejnému účelu.
- **Příjmy příštích období** znamenají částky, které podnik nepřijal, avšak související s běžným účetním obdobím a zároveň na ně není pohlíženo jako pohledávky.

2.1.2 Pasiva

Strana pasiv zahrnuje finanční strukturu účetní jednotky a zobrazuje zdroje, kterými je financován podnikový majetek. Jedná se o zdroje organizace nebo cizí zdroje. Základní rozdělení lze určit dle hlediska, zda budeme muset prostředky vracet či nikoliv.

Lze je tedy rozdělit dle zdroje na

- vlastní kapitál,
- cizí kapitál,
- časové rozlišení.

Položky pasiv⁷

Vlastní kapitál (A.) jsou prostředky vložené do podniku vlastníky a vygenerované ze zisku. Vlastní kapitál také navyšují dary. V případě ztráty dojde ke snížení vlastního kapitálu

⁷ Vyhláška č. 500/2002 Sb. § 14 - 19

a to má za následek ne rozmnožení, ale naopak snížení vkladů vlastníků neboli prohosподаření. Může být také snížen výběrem vlastníků z podniku.

Základní kapitál (A.I.) tvoří část vlastního kapitálu, který je tvořen jako upsaný kapitál při založení společnosti vklady společníků. Pokud organizace vykazuje ztrátu a tato ztráta není uhrazena jinak (např. z rezervního fondu), je základní kapitál o tuto ztrátu snížen. Základní kapitál se dělí na:

- **Základní kapitál** obsahující zapsaný i nezapsaný základní kapitál obchodních společností, státních podniků a družstev. U fyzických osob vyjadřuje rozdíl mezi majetkem k podnikání určeným a pohledávkami z podnikatelské činnosti plynoucími.
- **Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly** jsou organizací nakoupené vlastní akcie, které ovšem může držet maximálně 1 rok.
- **Změny základního kapitálu** vykazují změny základního kapitálu před tím, než je provede v obchodním rejstříku.

Kapitálové fondy (A.II.) představují kapitál získaný z vnějšku společnosti, avšak nepatří do cizího kapitálu. Nejedná se ani o prostředky vložené vlastníky nebo získané ze zisku. Spadá sem:

- **Emisní ážio** neboli rozdíl mezi kapitálovou hodnotou emitovaných akcií a hodnotou, za kterou jsou tyto akcie umisťovány na trh. Ážio vyjadřuje pro podnik kreditní hodnotu (kapitálová hodnota 1000,- Kč oproti prodejní ceně 1200,- Kč). Pokud je tato hodnota debetní jedná se o disážio (kapitálová hodnota 1000,- Kč oproti prodejní ceně 800,- Kč). Disážio ovšem není součástí rozvahy a vykazuje se jako náklad.
- **Ostatní kapitálové fondy** obsahují především peněžní a nepeněžní vklady společníků, které nezvyšují základní kapitál (např. u s.r.o.) a zobrazují se zde i dary.
- **Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků** odpovídají těmto rozdílům při ocenění majetku a závazků a také při změně výše ocenění držných akcií, s kterými nechceme obchodovat.
- **Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společností** obsahují rozdíly v ocenění majetku a závazků u zanikajících či vznikajících společností.
- **Rozdíly z přeměn společností** vyjadřují rozdíly z operací vyplívající například ze sloučení závazků a pohledávek atp.

Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku (A.III.) jsou tvořeny uvnitř společnosti z jejího zisku. Slouží k tvorbě rezerv pro případ ztráty nebo například pro zaměstnance v případě vytvoření sociálního fondu atp. Představuje fondy tvořené dle zákoníku nebo dle společných smluv či dohod. Členění je následující:

- **Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond** je základním fondem, který musí být dle zákona vytvořen. U akciových společností je tvořen v prvním roce, kdy společnost dosáhla zisku. Připisuje se nejméně 20 % z čistého zisku, avšak ne více než 10 % základního kapitálu. Fond se další roky navyšuje min. o 10 % z čistého zisku a to až do výše 20 % základního kapitálu. U společností s ručením omezeným jsou tato procenta nižší a to ve výši 10 % a 5 % první rok, kdy dosáhla zisku, v následujících letech pak 5 % a 10 %.
- **Statutární a ostatní fondy** jsou tvořeny fondy, na kterých se zakladatelé dohodnou. Jedná se o fondy se širokým účelem využití např. sociální fond pro zaměstnance, fond oprav, fond pro nákup nové budovy nebo sponzorský fond.

Výsledek hospodaření minulých let (A.IV.) je velmi důležité sledovat, zda bývá rozdělen vlastníkům nebo je využíván pro další rozvoj společnosti. Základní členění je na „Nerozdělený zisk z minulých let“ a „Nerozdělenou ztrátu z minulých let“.

Výsledek hospodaření běžného účetního období (A.V.) představuje aktuální hodnotu hospodaření organizace. Tato položku může být vyjádřena jak kladným (zisk) tak záporným číslem (ztráta). Je tvořena odečtením nákladů od výnosů. Přesněji se dá ještě vyjádřit odečtením daně z příjmu. Jedná se o jeden ze základních cílů v podnikání. Dle výše výsledku hospodaření a jeho porovnání s minulými lety je stanovena úspěšnost v podnikání.

Cizí zdroje (B.) představují kapitál plynoucí do společnosti zvenčí od jiných subjektů, jako jsou banky či dodavatelé, jinak řečeno od věřitelů. Do cizího kapitálu se započítávají i rezervy tvořené organizací. Jedná se o zdroje obvykle členěné podle doby jejich splatnosti na krátkodobé a dlouhodobé s rozhodčí dobou jednoho roku.

Rezervy (B.I.) jsou tvořeny jako náklad, účelem je tedy snížit případný zisk. Vyjadřují prostředky, které podnik bude nucen vydat, jedná se tedy o budoucí závazky. Zákonem upravené rezervy jsou možné odečíst pro účely daně, ostatní nikoliv. Změnou v roce 2009 prošly podmínky pro tvorbu rezerv na opravy hmotného majetku, kdy je potřeba prostředky na zvláštním bankovním účtu držet minimálně do termínu, kdy je možné podat daňové přiznání v období. Rezervy se dělí na:

- **Rezervy podle zvláštních právních norem**, kterými se myslí rezervy dle zákona o rezervách č. 593/1992 Sb. a jeho následné novely.
- **Rezerva na důchody a podobné závazky** je tvořena pouze v případě, že organizace je povinna nebo se smluvně zavázala vyplácet důchody nebo požitky zaměstnancům.

- **Rezerva na daň z příjmů** je tvořena v případě, kdy je rozvaha tvořena dříve, než je známa daň. Její výše se odvíjí od předpokládané daně.
- **Ostatní rezervy** představují nejčastěji rezervy na garanční opravy a na restrukturalizaci, která ovšem může být využita striktně pouze na náklady spojené s restrukturalizací a ne na náklady spojené s aktivitami organizace.

Dlouhodobé závazky (B.II.) jsou závazky z obchodní styku, které mají dobu splatnosti delší než 1 rok. Spadají sem i vydané obligace, přijaté dlouhodobé směnky a zálohy od odběratelů. Členění se provádí dle věřitelů, kteří nám prostředky poskytl. Nejčastějšími dlouhodobými závazky jsou obvykle bankovní půjčky, půjčky od ostatních subjektů a vydané obligace.

- **Závazky z obchodních vztahů** jsou závazky plynoucí z obchodních vztahů a závazky z vydaných směnek.
- **Závazky – ovládaná a řídící osoba** je obdobou rozdělení u pohledávek, jedná se převážně o poskytnuté úvěry a půjčky.
- **Závazky – podstatný vliv**
- **Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení**
- **Dlouhodobé přijaté zálohy** jsou zálohy obvykle na organizaci dodávané složité investiční celky.
- **Vydané dluhopisy** představují závazek vůči věřiteli, který si dluhopisy zakoupil.
- **Dlouhodobé směnky k úhradě** zahrnují směnky neplynoucí z obchodních vztahů.
- **Dohadné účty pasivní** zahrnují závazky plynoucí ze smluv, u kterých nejsou dodány všechny doklady a nelze tedy přesně stanovit výše ceny.
- **Jiné závazky** představují obvykle závazky z prodeje či pronájmu podniku. Dále pak z půjček, které nespadají do předchozích kategorií.
- **Odložený daňový závazek** - po dohodě s finančním úřadem.

Krátkodobé závazky (B.III.) jsou závazky obdobné dlouhodobým závazkům, proto některé nebudou blíže specifikovány. Největším rozdílem, je doba splatnosti krátkodobého závazku. Velmi důležité u závazků je rozlišovat důležitost jednotlivých závazků, jelikož na každý je vyvíjena jiná důležitost splacení.

- **Závazky z obchodních vztahů** jsou nejběžnějším typem závazku, který vzniká. Je způsoben rozdílem mezi vystavením přijatelné faktury a dobou, kdy je tato faktura uhrazena. Nejčastěji tato doba bývá stanovena mezi 1 týdnem a 1 měsícem. Rozdíl mezi obdržením a splacením se také nazývá obchodní úvěr.
- **Závazky – ovládající a řídící osoba**

- **Závazky – podstatný vliv**
- **Závazky ke společníkům, členům družstva a k účastníkům sdružení**
- **Závazky k zaměstnancům** jsou obvykle závazky vyplývající z pracovně-právního vztahu. Obvykle se sem zahrnuje mzda, prémie, příspěvky a jiné prostředky určené pro zaměstnance. Nezahrnují se sem závazky společníkům a dalším osobám, které spadají do předcházející kategorie.
- **Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění** obsahují závazky vůči Správě sociálního zabezpečení a zdravotním pojišťovnám. Složkou jsou odvody placené zaměstnavatelem a odvody strhávané zaměstnancům ze mzdy.
- **Stát – daňové závazky a dotace** obsahují daňovou povinnost a dotace, které stát poskytl a které nebyly ještě dokladovány a vyhodnoceny.
- **Krátkodobé přijaté zálohy**
- **Vydané dluhopisy**
- **Dohadné účty pasivní**
- **Jiné závazky**

Bankovní úvěry a výpomoci (B.IV.) zahrnují kapitál, který podnik obdržel od bankovních institucí. Jedná se o prostředky účelně zapůjčené na různé účely jako např. investice do nových technologií či úhrada přijatých faktur. Bankovní úvěry jsou vždy poskytovány za finanční obnos neboli úroky. Tyto prostředky jsou obvykle spláceny dle jasně daného splátkové kalendáře a v případě vyšších obnosů jsou zaručeny zástavním právem na cennosti společnosti (budovy, stroje, vybavení, umělecké sbírky, pozemky či jiné předměty s vyšší tržní hodnotou).

- **Bankovní úvěry dlouhodobé** představují prostředky půjčené na dobu delší než 1 rok.
- **Krátkodobé bankovní úvěry** jsou prostředky splacené do 1 roku.
- **Krátkodobé finanční výpomoci** zahrnují prostředky zapůjčené organizaci bezúročně, avšak s podmínkou vrácení do určitého data.

Časové rozlišení (C.) představuje zůstatky z časového rozlišení nákladů a příjmů příštích období (např. nájemné, dosud nevyúčtované práce). Pro možnost využití časové rozlišení je nutné splnit požadavky znalosti účelu, částky a období účetního případu. Jsou jimi:

- **Výdaje příštích období** obsahují náklady uskutečněné v tomto účetním období, ale samotný výdaj nebyl ještě proveden a zároveň nejsou považovány za závazky.
- **Výnosy příštích období** znamenají částky, které podnik přijal, avšak související s výnosy příštího účetního období.

3 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty neboli výsledovka je přehledné členění nákladů a výnosů organizace se součty v jednotlivých stupních. Jak uvádí Petr Ryneš „*Jednotlivé stupně charakterizují úroveň hospodaření v provozní hospodářské činnosti (předmět činnosti podniku), finanční činnosti a mimořádné (nahodilé) činnosti. Výsledek hospodaření za provozní a finanční činnost včetně daně z příjmů za běžnou činnost tvoří výsledek hospodaření za běžnou činnost.*“⁸

Výnosy představují finanční prostředky, které organizace získala ze všech svých činností za dané účetní období a to i prostředky, které v tomto období ještě neinkasovala.

Náklady můžeme definovat jako prostředky, které podnik v tomto období vydal za účelem získání výnosů, i když ve skutečnosti nebyly ještě provedeny.

Informace získané z výkazu zisku a ztráty napomáhají k lepšímu přehledu o ekonomickém hospodaření organizace a slouží k prognózování jeho budoucího vývoje. Výkaz spolu s rozvahou nám doplňuje informace potřebné k vytvoření obrazu hospodaření společnosti. Slouží ke kontrole hospodaření s peněžními prostředky podniku a získáváme z něho hodnoty výsledku hospodaření ve všech kategoriích, daň splatnou finančnímu úřadu a čistý výsledek hospodaření za účetní období.

Tabulka 1: Výkaz zisku a ztráty v základním schématu

provozní výnosy	-	provozní náklady	=	provozní výsledek
finanční výnosy	-	finanční náklady	=	finanční výsledek
mimořádné výnosy	-	mimořádné náklady	=	mimořádný výsledek
výnosy	-	náklady	=	výsledek hospodaření před zdaněním
			-	daně
				výsledek hospodaření po zdanění

Zdroj: SYNEK, M. a kol.: *Manažerská ekonomika*, Praha: Grada 2011, str. 75

Každý řádek výkazu je označen buď římskou číslicí představující výnosové položky nebo písmenem zobrazující nákladové položky. Součty se provádějí vždy na úrovni dané kategorie, tedy římské číslice zvlášť a písmena zvlášť. Součtem pak dostaneme náklady celkem a výnosy celkem. V některých řádcích je pak uvedeno (+) nebo (*). Tyto řádky pak obsahují údaje vzniklé jako součet či rozdíl v řádku definovaných nákladových a výnosových položek. Výkaz zisku a ztráty si můžeme prohlédnout v příloze č. 02.

⁸⁸ RYNEŠ, P.: *Podvojný účetnictví a účetní závěrka k 1.1.2012*, Olomouc: Anag 2012, str. 249

3.1 Struktura výkazu zisku a ztráty

- **Tržby z prodeje zboží (I.)** – jedná se o prostředky, které podnik obdrží z prodeje jím nevyprodukovaných statků.
- **Náklady vynaložené na prodané zboží (A.)** – zahrnují především náklady na pořízení zboží, na jeho skladování, přepravu či jiné služby s ním spojené.
- **Obchodní marže (+)** – představuje rozdíl z předchozích dvou kategorií.
- **Výkony (II.)** – obsahuje součet následujících 3 kategorií.
- **Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb (II.1)** – jsou prostředky z prodeje podnikem vyprodukovaných výrobků a služeb.
- **Změna stavu zásob vlastní činnosti (II.2)** – jedná se o změnu stavu polotovarů, nedokončený výroby, výrobků, mladých a jiných ostatních zvířat. Hodnota této položky může být i záporná.
- **Aktivace (II.3)** – zahrnuje náklady vynaložené na aktivaci statků vyprodukovaných vlastní činností a určených pro vlastní spotřebu, jedná se především o zásoby a dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek.
- **Výkonová spotřeba (B.)** – obsahuje náklady potřebné pro naši hlavní činnost neboli náklady na prodej, výrobu či poskytování služeb. Skládá se z následujících 2 kategorií.
- **Spotřeba materiálu a energie (B.1)**
- **Služby (B.2)** - obsahuje především náklady na opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci, nájemné a náklady na pořízení drobného nehmotného majetku.
- **Přidaná hodnota (+)** – je výsledkem odečtením položek „Výkony“ a „Výkonová spotřeba“ od položky „Obchodní marže“.
- **Osobní náklady (C)** – představují prostředky vynaložené na odměnách pro zaměstnance společnosti a zákonné náklady na ně. Skládají se z následujících 4 kategorií.
- **Mzdové náklady (C.1)**
- **Odměny členům orgánů společnosti a družstva (C.2)**
- **Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění (C.3)**
- **Sociální náklady (C.4)** – obsahují náklady na podporu zaměstnanců, tedy příspěvky na penzijní připojištění nebo životní pojištění, náhradu mzdy za dobu pracovní neschopnosti vyplácenou zaměstnavatelem, vyrovnání za dobu nemoci, odstupné, příspěvky na stravování, na bydlení, na osobní využívání služebního vozu atd.

- **Daně a poplatky (D.)** – zahrnují všechny daně zaúčtované účetní jednotkou vyjma daně z příjmu.
- **Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (E.)** – je tvořen odpisy dlouhodobého majetku, který může podnik dle zákona o dani z příjmu č. 586/1992 Sb. a jeho novel odepisovat.
- **Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu (III.)** – se skládají z následujících 2 kategorií.
- **Tržby z prodeje dlouhodobého majetku (III.1)**
- **Tržby z prodeje materiálu (III.2)**
- **Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu (F.)** – do této kategorie spadá aktuální cena prodaného dlouhodobého majetku, která je vyjádřena v účetnictví, respektive která ještě nebyla odepsána. Dále se skládá z ceny pořízení materiálu, který společnost byla nucena prodat, především pro jeho nadbytečnost. Tato položka se skládá z následujících 2 kategorií.
- **Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku (F.1)**
- **Prodaný materiál (F.2)**
- **Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období (G.)** - obsahuje rozdíl mezi konečným a počátečním stavem rezerv, opravných položek a komplexních nákladů příštích období. Tato položka může vykazovat i zápornou hodnotu, tedy může být výnosem i nákladem.
- **Ostatní provozní výnosy (IV.)** – skládají se především ze smluvních pokut a úroků z prodlení, prostředků získaných z postoupení pohledávek a inventarizačních rozdílů atd.
- **Ostatní provozní náklady (H.)** – tvoří především poskytnuté dary, dále pak smluvní pokuty a úroky z prodlení, jiné pokuty či penále, pojistné placené v rámci provozní činnosti, škody vzniklé v provozu a inventarizační rozdíly. Za škodu je považováno zničení nebo poškození, které nelze odstranit, a to jak z objektivních tak ze subjektivních příčin. Do této kategorie spadá i spotřeba emisních povolenek.
- **Převod provozních výnosů (V.)** – většinou tato kategorie zahrnuje výnosy převedené pro přesnější určení při postoupení nebo ukončení hospodářské činnosti.
- **Převod provozních nákladů (I.)** - většinou tato kategorie zahrnuje náklady převedené pro přesnější určení při postoupení nebo ukončení hospodářské činnosti.
- **Provozní výsledek hospodaření (*)** – představuje kontrolní položku.

- **Tržby z prodeje cenných papírů a podílů (VI.)**
- **Prodané cenné papíry a podíly (J.)**
- **Výnosy z dlouhodobého finančního majetku (VII.)** – tvoří převážně získané dividendy, podíly na zisku, úroky přijaté z držených dluhopisů atd. Skládá se z následujících 3 položek.
 - **Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem (VII.1)** – pokud v organizaci držíme více jak 40% hlasovacích práv.
 - **Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů (VII.2)**
 - **Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku (VII.3)**
- **Výnosy z krátkodobého finančního majetku (VIII.)** – jedná se o výnosy z finančního majetku, který máme v plánu držet kratší dobu než 1 rok.
- **Náklady z finančního majetku (K.)** - obsahuje například u dluhopisů s pevnou úrokovou sazbou držených do splatnosti rozdíl mezi pořizovací cenou bez kuponu a jmenovitou hodnotou ve věcné a časové souvislosti.
- **Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů (IX.)**
- **Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů (L.)**
- **Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti (M.)** - obsahuje rozdíl mezi konečným a počátečním stavem rezerv a opravných položek ve finanční oblasti. Tato položka může vykazovat zápornou hodnotu, tedy být výnosem.
- **Výnosové úroky (X.)**
- **Nákladové úroky (N.)**
- **Ostatní finanční výnosy (XI.)** – zahrnují především kursové zisky, dále pak náhradu mank a schodků ve finančním majetku.
- **Ostatní finanční náklady (P.)** – kromě kursových ztrát, mank a schodků na finančním majetku zahrnuje také náklady na bankovní výlohy.
- **Převod finančních výnosů (XII.)** – obdoba převodu provozních výnosů.
- **Převod finančních nákladů (P.)** – obdoba převodu provozních nákladů.
- **Finanční výsledek hospodaření (*)** – představuje kontrolní položku.
- **Daň z příjmu za běžnou činnost (Q.)** – daň se v případech, které povoluje zákon rozděluje na:
 - **splatnou (Q.1)**
 - **odloženou (Q.2)**

- **Výsledek hospodaření za běžnou činnost (**)** – se počítá: „Provozní výsledek hospodaření“ + „Finanční výsledek hospodaření“ - „Daň z příjmů za běžnou činnost“.
- **Mimořádné výnosy (XIII.)** - obsahuje výnosy ze zcela mimořádných operací vzhledem k běžné činnosti podniku, jakož i výnosy z mimořádných událostí nahodile se vyskytujících.
- **Mimořádné náklady (R.)** - obsahuje náklady na zcela mimořádné operace vzhledem k běžné činnosti podniku, jakož i náklady na mimořádné události nahodile se vyskytující.
- **Daň z příjmů z mimořádné činnosti (S.)**
 - o splatná (S.1)
 - o odložená (S.2)
- **Mimořádný výsledek hospodaření (*)** – představuje kontrolní položku.
- **Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (T.)** – představuje nárok na podíl ze zisku nebo naopak povinnost se částečně podílet na úhradě ztráty a to vše vůči společníkům v případě veřejné obchodní společnosti nebo komplementářům u komanditní společnosti.
- **Výsledek hospodaření za účetní období (***)** – tvoří „Výsledek hospodaření za běžnou činnost“ + „Mimořádný výsledek hospodaření“ – „Převod podílu na výsledku hospodaření za účetní období“.
- **Výsledek hospodaření před zdaněním (****)** – představuje „Výsledek hospodaření za účetní období“ – daně

Pro potřeby analýzy ukazatelů se hospodářský výsledek zobrazuje víceúrovňově.

Čistý zisk (EAT – Earnings after Taxes) = Výsledek hospodaření za účetní období

+ daň z příjmu za běžnou činnost

+ daň z příjmu za mimořádnou činnost

= **Zisk před zdaněním (EBT – Earnings before Taxes)**

+ nákladové úroky

= **Zisk před úroky a zdaněním (EBIT – Earnings before Interest and Taxes)**

+ odpisy

= **Zisk před úroky, zdaněním a odpisy (EBITDA – Earnings before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization)⁹**

⁹ Knápková, A.; Pavelková, D.: Finanční analýza, Praha: Grada, 2010, str. 43

4 Přehled peněžních toků

Přehled peněžních toků je nepovinnou součástí účetní závěrky. Poskytuje subjektům, které do něj nahlíží, informace o schopnosti organizace vytvářet peněžní hotovost, peněžní ekvivalenty a o celkovém využití těchto toků společností. Pro další hospodaření je důležité zjistit výši výsledku hospodaření, dále je důležité mít dostatek likvidních prostředků pro úhradu závazků k době splatnosti a také prostředky potřebné k pořízení běžných aktiv potřebných k podnikání. Proto je potřeba neustále sledovat cash - flow a stavu prostředků přizpůsobovat další hospodaření. I když po zhodnocení předchozích výkazů zjistíme, že produkujeme zisk, neznamená to, že máme dostačující množství peněžních prostředků. Možné příčiny tohoto stavu mohou být podle Dany Dvořákové takovéto:

1. *Rozdílnost kategorií výnosů a příjmů, nákladů a výdajů.*

Výnosy zvyšující výsledek hospodaření nemusí přinést odpovídající přítok peněz (např. neuhrazené pohledávky od odběratelů) a naopak náklady nemusí vyvolat v daném období odtok peněžních prostředků (např. nezaplacený závazek, účtované odpisy nebo vytvářené rezervy).

2. *Peněžní prostředky jsou zvyšovány*

a) přijatými půjčkami a úvěry,

b) peněžními vklady majitelů vedoucími ke zvýšení vlastního kapitálu.

3. *K odtoku peněz, který nesouvisí s náklady účetní jednotky, dochází v důsledku splácení půjček a úvěrů nebo v důsledku výplaty dividend či výběrů peněz pro soukromé potřeby majitelů podniku.*

4. *K odtoku peněz dochází také v souvislosti s investováním – úhradami za pořizovaná dlouhodobá aktiva či za nákupy oběžných aktiv.¹⁰*

Především malé a střední podniky sledují stav hotovosti a její vysoký stav pro ně často znamená více než jejich ziskovost. Tento pohled je nastíněn faktem, že pokud nedosáhnou v některém roce zisku, nemusí je to přímo ohrožovat. Na druhou stranu pokud společnosti dojde finanční hotovost, kterou potřebuje pro své každodenní potřeby a vykonávání hlavní činnosti, může ten následek mít významný dopad na případnou existenci společnosti. Proto bývá tok hotovosti často označován jako velmi významný ukazatel úspěšnosti podniku. Během hospodářské krize se ukázalo, jak podstatné je umět tvořit dostatečnou zásobu finanční hotovosti. Množství amerických bank doplatilo na splasknutí „hypotéční bubliny“, kdy sice

¹⁰ Dvořáková, D.: Základy účetnictví, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, str. 176

banky vlastnily nemovitosti neplatičů, ale naopak se jim nedostávalo hotovosti pro plnění jiných závazků. Tento fakt vedl k jejich krachu.

4.1 Definice pojmů¹¹

Peněžní prostředky představují peníze držené v hotovosti společně s ceninami, dále pak peněžní prostředky, které má organizace uloženy na účtech v bankách a to i v případě, že tyto účty mají pasivní zůstatek a také peníze na cestě.

Peněžní ekvivalenty v sobě skrývají krátkodobý likvidní majetek, o kterém podnik ví, že je rychle a snadno směnitelný za již známou sumu peněžních prostředků. U tohoto majetku se má za to, že se časem významně nebude měnit jeho hodnota. Obvykle se sem zahrnují uložené prostředky s maximálně 3 měsíční výpovědní lhůtou, likvidní cenné papíry nebo krátkodobé pohledávky splatné do 3 měsíců (musí být podmíněno jistotou úhrady).

4.2 Struktura peněžních toků¹²

Vnitřní struktura výkazu není striktně definována a záleží na nastavení uživatele, jakou strukturu si stanoví pro nejvyšší vypovídací hodnotu. Během její existence se ale vyvinula struktura, kterou společnosti obecně přijímají a je také upravena vyhláškou č. 500/2002 Sb. zákona o účetnictví. V této struktuře se výkaz obvykle člení na:

1. Běžné neboli provozní činnosti - obsahuje úkony související s hlavní činností podniku a dalšími činnostmi nespádajícími do zbylých dvou kategorií. Záporný stav z provozní činnosti po několik let u nefinanční společnosti značí existence vážných problémů.
2. Investiční činnosti – investiční činnosti představují úkony spojené s hospodařením s kapitálem. Mezi tyto činnosti patří nákup a prodej především dlouhodobého majetku, také se sem řadí úkony v rámci poskytování půjček, úvěrů a výpomocí pokud v podniku nespádají do provozní činnosti. Kladný stav cash - flow většinou znamená prodej dlouhodobého majetku, na druhou stranu záporný stav nasvědčuje nákupu majetku a to lze považovat za optimistický výhled do dalších let.
3. Činnosti externího financování - za činnosti externího financování se obvykle považují úkony související se změnou objemu vlastního kapitálu nebo dlouhodobých závazků. Pokud prostředky od vlastníků nebo věřitelů do společnosti přitékají, tvoří se kladné

¹¹ Knápková, A.;Pavelková, D.: Finanční analýza, Praha: Grada, 2010, str. 46

¹² Knápková, A.;Pavelková, D.: Finanční analýza, Praha: Grada, 2010, str. 47

peněžní toky. Jakmile peněžní prostředky ze společnosti odcházejí, cash - flow nabývá záporné hodnoty.

4.3 Metody tvorby přehledu peněžních toků¹³

Lze zvolit ze dvou metod pro sestavení přehledu peněžních toků.

4.3.1 Přímá metoda

U této metody se výkaz cash - flow sestavuje z již uskutečněných plateb neboli na základě zrealizovaných plateb v bilanci, např. pokladna, bankovní účet. Tyto toky se zaznamenávají do určených položek. Výhodou této metody je přímé zobrazení hlavní kategorie příjmů a výdajů účetní jednotky. Na druhou stranu nevýhodou je, že zde nejsou přesně jasné zdroje a užití peněz. Částečně lze tento fakt eliminovat uvedením účelu užití na účetní doklady.

Metodu lze také vyjádřit vztahem

$\text{Příjmy za období} - \text{Výdaje za období} = \text{Konečný stav cash - flow}$

4.3.2 Nepřímá metoda

Východiskem této metody je výsledek hospodaření v podvojném účetnictví, který přetváří na cash - flow neboli rozdíl mezi příjmy a výdaji.

Pro transformaci je důležité

1. Náklady neznamenaají vždy i úbytek peněžních prostředků, tzn. nemusí být výdajem (např. odpisy dlouhodobého majetku).
2. Výdaje neznamenaají vždy i náklad (např. nákup odepisovatelného majetku).
3. Výnosy neznamenaají vždy i přírůstek peněžních prostředků, tzn. nemusí být příjmem (např. aktivace organizací vyrobeného stroje).
4. Příjmy neznamenaají vždy i výnosy (např. přijaté zálohy).

Tyto případy je nutné ve výsledku hospodaření opravit, aby přehled tvořil reálný tok peněz. Ve výsledku hospodaření je vztah **výnosy – náklady**, kdy s kladným znaménkem je zisk a se záporným ztráta. Z tohoto pohledu tedy vyplývá, že při tvorbě přehledu cash - flow bude vztah obdobný, tedy **příjmy – výdaje** se shodnými znaménky jako VH.

Výše uvedené případy se proto při transformaci chovají těmito způsoby:

¹³ Knápková, A.;Pavelková, D.: Finanční analýza, Praha: Grada, 2010, str. 47

1. Neuskutečněný výdaj, který je již nákladem, je ve výsledku hospodaření zahrnut. Jelikož není výdaj, musí být k výsledku hospodaření přičten.
2. Uskutečněný výdaj bez nákladu se do výsledku hospodaření nezahrnuje. Prostředky musí být v toku peněz od výsledku odečteny.
3. Neuskutečněný příjem, který je již výnosem, je ve výsledku hospodaření zahrnut. Jelikož není příjem, musí být od výsledku odečten.
4. Uskutečněný příjem bez výnosu se do výsledku hospodaření nezahrnuje. Prostředky musí být v toku peněz k výsledku přičteny.

Postup lze schematicky vyjádřit takto:

POČÁTEČNÍ STAV PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ

Výsledek hospodaření běžného období

+ odpisy

+ tvorba dlouhodobých rezerv

- snížení dlouhodobých rezerv

+ zvýšení závazků (krátkodobých), krátk. bank. úvěrů, časového rozlišení pasiv

- zvýšení závazků (krátkodobých), krátk. bank. úvěrů, časového rozlišení pasiv

- zvýšení pohledávek, časového rozlišení aktiv

+ snížení pohledávek, časového rozlišení aktiv

- zvýšení zásob

+ snížení zásob

= CASH – FLOW Z PROVOZNÍ ČINNOSTI

- výdaje s pořízením dlouhodobého majetku

+ příjmy z prodeje dlouhodobého majetku

= CASH – FLOW Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI

± dlouhodobé závazky, popř. krátkodobé závazky

± dopady změn vlastního kapitálu

= CASH – FLOW Z FINANČNÍ ČINNOSTI

KONEČNÝ STAV PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ¹⁴

4.4 Obsah přehledu o peněžních tocích

Variantu v souladu s vyhláškou č. 500/2002 Sb. lze najít v příloze č. 03.

¹⁴ Knápková, A.;Pavelková, D.: Finanční analýza, Praha: Grada, 2010, str. 50

Analýza subjektu a jeho výkazů

5 Zkoumaná společnost

Pro účely této práce byla zvolena společnost podnikající v oblasti zahradní architektury. Její hlavní náplní je realizace, revitalizace a udržování parků, sadů a dětských hřišť převážně v Táboře a v Praze. Systém práce je založen na nákupu květin, dřevin, kameniva, hutních materiálů, dlažby a prvků hřišť, následně jsou tyto zásoby spotřebovány při realizaci projektů. Tuto společnost jsem zvolil, jelikož mám s ní osobní zkušenosti a můj otec je jejím spolumajitelem.

5.1 Základní údaje společnosti

Název:	ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA TÁBOR, spol. s r.o.
Sídlo:	Baranova Lhota 10, 391 37 Chotoviny
Právní forma:	společnost s ručením omezeným
Zapisovaný základní kapitál:	610 000 Kč (100% splaceno)
Datum vzniku:	30. dubna 1991
Identifikační číslo:	14504588

Společnost ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA TÁBOR, spol. s r.o. byla založena dne 30. dubna 1991 s právní formou společnosti s ručením omezeným. Zakladateli byli Ing. Jiří Slepíčka, Ing. Karel Lutovský a Jiří Hrdlička. První dva jmenovaní zastávali pozici jednatelů společnosti. Ing. Karel Lutovský vystoupil ze společnosti 31. srpna 1998 a jeho podíl byl odkoupen zbývajícími společníky. V dnešní době zastává funkci jednatele Ing. Jiří Slepíčka, který zároveň svým vkladem 432 tisíc Kč vlastní obchodní podíl ve výši 70,82%. Jiří Hrdlička vykonává pozici mistra stavebních úprav a s vkladem 178 tisíc Kč drží podíl ve výši 29,18%.

Zaměstnanci firmy jsou převážně absolventi zahradnických nebo stavebních oborů. Dělnické profese zastávají vyučení zahradníci a stavební dělníci s odbornými kvalifikačními znalostmi. Během sezóny, která trvá od března do prosince, má společnost zhruba 15 zaměstnanců, celoročně je v podniku zaměstnáno 8 zaměstnanců.

Na adrese sídla společnosti se nachází většina firemních prostor. Jedná se o areál s halami pro stroje a další zařízení, dílnami, zpevněnými plochami, zázemím pro zaměstnance

a přilehlými školkami. V areálu je i rybník, který slouží jako zdroj vody pro zalévání. Tento areál má rozlohu 2 hektary. Zařízení je dále také skladováno na pozemku druhého spolumajitele. Jako reprezentativní prostory slouží kanceláře v Táboře a v Praze.

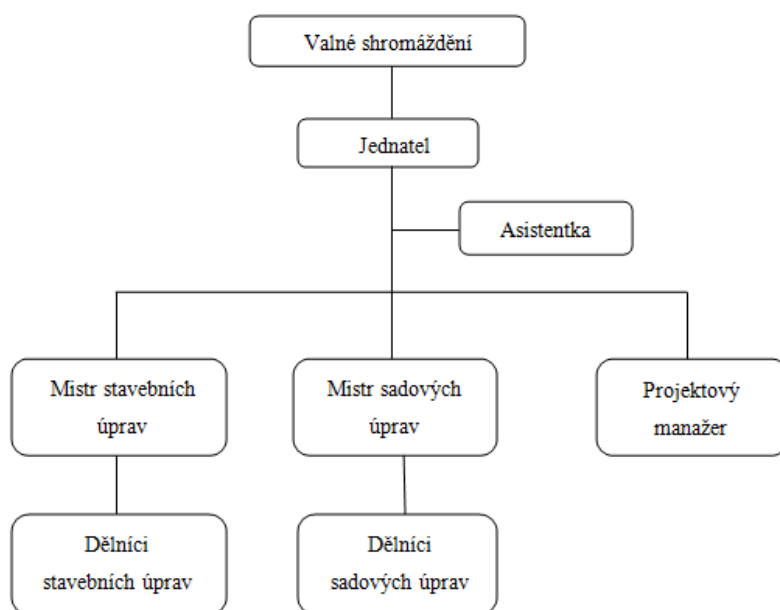
5.2 Předmět podnikání společnosti

Hlavní činností podniku je zahradní architektura, realizace zahrad, rekonstrukce zámeckých, historických a městských parků a údržba a ošetřování veřejné zeleně. Společnost uskutečňuje výstavby altánů, pergol, schodišť, jezírek a dětských hřišť, provádí realizace a rekonstrukce mlatových cest a zámkové dlažby. Dále zajišťuje výsadbu dřevin nebo jejich kácení. Projektuje studie i s rozpočty, provádí poradenskou a konzultační činnost v oblasti zahradnictví a sadových úprav.

5.3 Organizační struktura společnosti

Jednatel:	Ing. Jiří Slepíčka
Asistentka:	Ing. Kateřina Spilková
Mistr stavebních úprav:	Jiří Hrdlička
Mistr sadových úprav:	Ing. Jan Candra
Projektový manažer:	Mgr. Eva Jakubcová
Účetní (externí):	Jaroslav Maděra

Obrázek 1: Organizační struktura

Zdroj: vlastní zpracování

5.4 Postavení na trhu

Společnost ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA TÁBOR, s.r.o. (dále jen „ZAT“) si během svého působení vybudovala velmi dobrou pověst díky kvalitě provedených prací, jejich rychlosti a nízkým nákladům. To má za důsledek, že má prozatím dostatek zakázek. Na druhou stranu se jedná o malou firmu, která je limitovaná svým objemem jak strojního tak lidského kapitálu.

I přes svou velikost a omezené zdroje je ZAT významným realizátorem veřejných i soukromých zakázek. Zadavatelem z veřejného sektoru bývají obvykle obvodní a městské úřady, Národní památkový ústav a Magistrát hlavního města Prahy. Soukromé osoby se zajímají především o návrhy a realizaci soukromých zahrad. Většinový příjem ZAT plyne z náročnějších veřejných zakázek a to zhruba 70%. Společnost je především v posledních letech díky finanční krizi tlačena ke snižování cen poskytovaných služeb.

V oboru zahradnictví a zahradní architektury je velmi vysoká konkurence díky oblíbenosti a rozšíření oboru. Podniky se mezi sebou liší především rozsahem a sortimentem poskytovaných služeb a zaměřením na malé či velké zakázky. Většina zahradnických firem si pro snížení nákladů většinu rostlin snaží pěstovat sama, avšak materiál na stavební práce jsou nuceny nakupovat.

ZAT se snaží zaujmout své potenciální zákazníky a proto stále zlepšuje své služby. Primární je provádění vysoce kvalitní práce, která napomáhá udržení stálých zákazníků a získání dobrého jména, jenž je zárukou pro nové zákazníky. U dlouhodobých zákazníků je výhodou důvěra v podnik a tím i větší ochota tolerovat zpoždění prací vzniklé nenadálými situacemi, např. nepřízní počasí. Pro zvýšení kvality činnosti zavedla ZAT v roce 2003 systém kvality ISO 9000:2009, v roce 2007 přidala systém environmentálního managementu ISO 14001:2009 a téhož roku přidala i systém managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci OHSAS 18001:2009. I nadále tyto systémy aktivně udržuje a rozvíjí. Pozornost je věnována i školení pracovníků a nákupu kvalitní zahradní techniky. Díky těmto přístupům a faktorům může ZAT dosahovat vysoké konkurenceschopnosti.

6 Rozbor výkazů

Rozbor účetních výkazů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty a přehled o peněžních tocích) provedeme za sledované období 2009 – 2011. Výkazy v plném rozsahu jsou uvedeny v příloze. Pro lepší představu provedeme rozbor jednotlivých položek těchto výkazů. Jako vzorové nám budou sloužit výkazy v plném rozsahu za rok 2011.

6.1 Rozvaha

Společnost ZAT podniká v oboru zahradnictví a zahradní architektury, tomuto faktu bude i odpovídat složení jeho dlouhodobého majetku a krátkodobého oběžného majetku. Jelikož se jedná o malý podnik se specifickou činností, je mnoho položek rozvahy v nulovém stavu, tedy nejsou využity. Pro názornou představu si zobrazíme rozvahu z roku 2011 ve zjednodušeném rozsahu.

Tabulka 2: Rozvaha ve zjednodušené podobě - aktiva

Ozna- čení a	AKTIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období			Minulé úč. období
			Brutto 1	Korekce 2	Netto 3	Netto 4
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 07 + 12)	001	34 401	7 925	26 476	26 461
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek (ř. 04 až 06)	003	11 857	7 925	3 932	3 532
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	004	88	88	0	0
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	005	11 769	7 837	3 932	3 532
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	006	0	0	0	0
C.	Oběžná aktiva (ř. 08 až 11)	007	22 517	0	22 517	22 908
C. I.	Zásoby	008	81	0	81	179
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	009	0	0	0	0
C. III.	Krátkodobé pohledávky	010	3 845	0	3 845	7 428
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	011	18 591	0	18 591	15 301
D. I.	Časové rozlišení	012	27	0	27	21

Tabulka 3: Rozvaha ve zjednodušené podobě - pasiva

Označení a	PASIVA b	Číslo řádku c	Běžné účetní období 5	Minulé účetní období 6
	PASIVA CELKEM (ř. 14 + 20 + 25)	013	26 476	26 461
A.	Vlastní kapitál (ř. 15 až 19)	014	24 731	23 221
A. I.	Základní kapitál	015	610	610
A. II.	Kapitálové fondy	016	0	0
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný f. a ost. f. ze zisku	017	122	122
A. IV.	Výsledek hospodaření minulých let	018	22 489	18 372
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního	019	1 510	4 117
B.	Cizí zdroje (ř. 21 až 24)	020	1 745	3 240
B. I.	Rezervy	021	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky	022	0	0
B. III.	Krátkodobé závazky	023	1 745	3 240
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	024	0	0

6.1.1 Aktiva

Aktiva společnosti jsou především tvořena 3 hlavními položkami. Těmi jsou krátkodobé finanční prostředky, dlouhodobý hmotný majetek a krátkodobé pohledávky. Aktiva společnosti svojí velikostí jednoznačně ovládají finanční prostředky. Tato hodnota je převážně tvořena nerozděleným výsledkem hospodaření (ziskem) z minulých let.

Nyní si rozebereme jednotlivé položky rozvahy pro zpřesnění pohledu na majetek společnosti. V roce 2011 byla celková brutto aktiva 34 401 000 Kč, z této částky bylo již korekcemi odečteno 7 925 000 Kč. Netto aktiva jsou tedy ve výši 26 476 000 Kč. Vůči roku 2010 to představuje nárůst o 15 000 Kč, avšak po bližším prozkoumání se jedná o nárůst dlouhodobého majetku a finančního majetku a o výrazný pokles pohledávek.

Dlouhodobý majetek tvoří v brutto hodnotě 11 857 000 Kč, ale po již zmíněných korekcích jeho současná hodnota klesne na 3 932 000 Kč. Dlouhodobý majetek je zastoupen pouze nehmotným (DNM) a hmotným (DHM), dlouhodobý finanční majetek se v ZAT nevyskytuje. DNM je ve společnosti zastoupen pouze softwarem. Softwarové vybavení společnosti je již odepsáno, brutto hodnota činí 88 000 Kč.

DHM je tvořen pozemky, stavbami, samostatnými movitými věcmi a soubory movitých věcí, jiným DHM a nedokončeným DHM. Pozemky společnosti ve výši 149 000 Kč představují nemovitosti, které společnost drží pod sídlem, tedy v Beranově Lhotě. Jelikož pozemky neztrácejí svoji hodnotu jedná se o neodepisovaný majetek. Částka 28 000 Kč vyjadřující hodnotu staveb je již odepsána. Do této částky spadají plechové garáže na

pozemku společnosti určené ke skladování mechanizace a zásob firmy. Samostatné movité věci a soubory movitých věcí jsou nejobsáhlejší položkou. V brutto hodnotě jsou vyčísleny na 10 718 000 Kč, z toho je již 7 538 000 Kč odepsáno a odepsat zbývá ještě 3 180 000 Kč. Tato kategorie je vnitřně členěna na samohybný majetek (vozidla a stroje, které slouží k dopravě) a zbylé stroje.

Do první kategorie spadá: AVIA Deawoo D100, AVIA 30K, AVIA 31, Multicar M26 2 ks, M25 4 ks, traktory Zetor 72-45, Zetor 77-45, Zetor 52-11, Zetor 3014, MT8 + příslušenství, dále pak kolový nakladač AVANT 520 a 630 s příslušenstvím, čelní nakladače ND5 – 014, Lokust L 752 2 ks, UNC 061 s příslušenstvím, mikrorypadlo DH 0115, 2 vibrační silniční válce, vibrační deska VD 350, vysokozdvizný vozík DESTA. Pro přesun společnost využívá 2 užitkové vozy TOYOTA Haice, OPEL Combo, VOLKSWAGEN Transporter a osobní vůz VOLKSWAGEN Touareg využívaný jednatelem společnosti. Dále sem spadá 5 přívěsů.

Do druhé kategorie se převážně řadí samohybné či klasické sekačky, svářečky, trhače křoví, mycí stroje, motorové pily a křovinořezy, videokamera, soustruhy, ohýbačka plechů, bourací kladiva, motorový kypřič půdy AGRIA, vertikutátor AGRIA, rotavátor AVANT, mulčovací sekačka JACOBSEN, vybavení na aplikaci pesticidních a herbicidních prostředků a dřevoobráběcí stroj pro odkornování kulatin apod.

Nákup majetku podléhá potřebě společnosti obměnit stávající majetek, který již pozbyl svoji použitelnost. Majetek ve firmě zůstává do konce doby své použitelnosti a nevyměňuje se hned po odepsání. Důvodem jsou vysoké ceny nových strojů. Dalším podnětem pro nákup DHM je potřeba mechanizace pro zkvalitnění realizace projektů, pro rozšíření nabízených služeb a také z důvodu zrychlení a usnadnění prováděných prací.

Jiný dlouhodobý hmotný majetek již účetní společnosti několik let nevyužívá. Jedná se o drobný hmotný majetek, který nesplňuje parametry pro uznání jako samostatnou movitou věc či soubor movitých věcí. Tedy majetek s cenou pořízení nižší než 40.000 Kč, který ale sloužil dlouhodobě. Tento majetek je již plně odepsán. Ve skutečnosti je již většina tohoto majetku reálně vyřazena, ale účetní vyřazení ještě nebylo provedeno.

Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek tvoří 2 položky. Za prvé se jedná o rybník, respektive o hráz rybníka a práce na ní provedené v hodnotě 116 000 Kč. Rybník se nachází v areálu ZAT a slouží pro zadržování vody na zalévání rostlin. Již je několik let využíván, ale ještě nebyl zkolaudován. Dokud nebude provedena kolaudace, není možné ho začít odepisovat. Druhou položkou jsou skleníky v nerozložené formě. Jedná se o skleníky, které sice byly fyzicky zakoupeny, společnost je vlastní, ale nikdy nebyla provedena jejich skutečná

montáž. Nyní se skleníky nachází v nekompletní fázi, jelikož některé díly z nich byly použity na jiný účel. Další postup nakládání s tímto majetkem zatím není blíže specifikován. Účetní hodnota skleníků je 487 000 Kč.

Oběžná aktiva tvoří většinu majetku společnosti. Nedošlo u nich ke korekci, tudíž brutto i netto hodnota je shodná a to ve výši 22 517 000 Kč. ZAT nakupuje materiál pro realizace projektů operativně. Netvoří nijak výrazné zásoby, které by na sebe vázaly další skladovací náklady. Materiál na konci roku 2011 o hodnotě 81 000 Kč představoval především hutní materiál, kamenivo, dále kůrová a dřevní štěpka a rostliny.

Významnou položkou rozvahy jsou krátkodobé pohledávky ve výši 3 845 000 Kč. Pohledávky z obchodních vztahů tvoří 3 804 000 Kč a jedná se především o prostředky ze státních zakázek, které mají delší dobu splatnosti z důvodu realizace se státní spoluúčastí. Dále jsou tvořeny jinými pohledávkami, které představují 41 000 Kč. Jedná se o prostředky zapůjčené dlouholetému zaměstnanci.

Krátkodobý finanční majetek je největší položkou v majetku firmy. 162 000 Kč drží společnost v hotovosti. Mnohem větší částku a to přímo 18 429 000 Kč drží společnost na účtech v bankách. Jedná se především o prostředky z nerozděleného zisku z minulých let. V roce 2012 byla část zisku rozdělena mezi majitele společnosti jako rozdělení zisku. Na konci roku 2011 ovšem společnost držela 10 229 000 Kč na běžném bankovním účtu. Jednalo se o prostředky určené na chod společnosti. Menší část, tedy 8 200 000 Kč bylo uloženo na spořicí účtech a termínovaných vkladech. Za předpokladu výnosových úroků za rok 2011 ve výši 91 000 Kč se jedná o zhodnocení po zdanění o 1,1 % a před zdaněním 1,3 %. Toto zhodnocení nedosáhlo ani na pokrytí roční inflace, která byla ve výši 1,9 %.

Časové rozlišení obsahující náklady příštích období ve výši 27 000 Kč zahrnují především pojištění majetku vztahující se na rok 2012, ale zaplacené již v roce 2011.

6.1.2 Pasiva

Pasiva v rozvaze dosahují shodné výše jako netto aktiva 26 476 000 Kč. Z této částky tvoří 24 731 000 Kč vlastní kapitál a zbylých 1 745 000 Kč cizí kapitál. Společnost se tedy snaží vyhýbat se závazkům a pokud možno je včas splácet.

Vlastní kapitál společnosti je tvořen základním kapitálem, rezervním fondem, nerozděleným ziskem minulých let a výsledkem hospodaření běžného účetního období. Základní kapitál je ve výši 610 000 Kč a je plně splacen. Ze zisku byl tvořen rezervní fond a to v zákonné výši 20 % základního kapitálu, což odpovídá 122 000 Kč. Nejvyšší položku

tvoří nerozdělený zisk z minulých let v částce 22 489 000 Kč. Tyto prostředky využívají majitelé ZAT především pro další rozvoj.

Cizí zdroje ve společnosti tvoří výhradně krátkodobé závazky. Nejvyšší položka čítá 1 062 000 Kč a jedná se o závazky z obchodních vztahů. Dalšími položkami v cizích zdrojích jsou mzdové závazky. Jedná se o závazky k zaměstnancům ve výši 231 000 Kč, o závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění v hodnotě 115 000 Kč a daňové závazky vůči státu za 81 000 Kč. Poslední položkou cizích zdrojů jsou dohadné účty pasivní s celkovou sumou 256 000 Kč. Ty jsou tvořeny odhady na přijaté faktury, které ovšem firma ještě neobdržela. Jedná se především o 130 000 Kč za přeložení elektrického kabelu, 64 000 Kč za elektřinu v sídle firmy v Beranově Lhotě, 30 000 Kč za elektřinu v kanceláři ZAT v Táboře a 13 000 Kč za reklamu.

6.2 Výkaz zisku a ztráty

Tento výkaz je pro společnost důležitý při vyčíslování provozních nákladů a výnosů. Oproti roku 2010 dosáhla ZAT v roce 2011 nižšího obrátu i nižšího hospodářského výsledku. Tato skutečnost byla způsobena nižším objemem zakázek, kdy především v období červenec – září nebyly plně využity kapacity společnosti.

6.2.1 Výnosy

Výnosy společnosti jsou především z realizace projektů, tedy výkonové. Tržby za prodej zboží představovaly pouze 2 000 Kč a jednalo se o prodej rostlin. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb představují většinový příjem firmy, za rok 2011 se jednalo o 22 876 000 Kč. Tato částka je díky horšímu období uprostřed roku o 6 160 000 Kč nižší než v roce 2010. V roce 2008 došlo ke skokovému navýšení obrátu o 76 %, avšak od roku 2008 do roku 2011 má obrát klesající tendenci. Ostatní provozní výnosy představují ve společnosti 27 000 Kč. Dalším příjmem společnosti jsou výnosové úroky. Firma přijala ze svých uložených prostředků úrok 91 000 Kč.

6.2.2 Náklady

Náklady jsou vázány převážně na výkonovou spotřebu a na osobní náklady. Výkonovou spotřebu tvoří spotřeba materiálu a energie ve výši 6 166 000 Kč a služby 7 183 000 Kč. Jedná se o prostředky vynaložené na realizaci projektů během účetního období a na dodávky subdodavatelů, kteří vykonávají další práce. Pro společnost je jak z časových

tak z kapacitních důvodů výhodnější si některé práce nechat dodávat. Jedná se především o výkopové práce a pokládku rozsáhlých ploch dlažby. Osobní náklady jsou také výrazný výdaj, jedná se o 4 160 000 Kč. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění tvoří 1 462 000 Kč. Společnost neposkytuje svým zaměstnancům stravenky, avšak vybraným zaměstnancům přispívá na penzijní připojištění a na investiční životní pojištění. Společně s dávkami vyplácenými dle zákona zaměstnancům v nemoci tvořily sociální náklady 108 000 Kč. Daně a poplatky během roku byly vyčísleny na 115 000 Kč. Odpisy dlouhodobého hmotného majetku činily 1 434 000 Kč. Ostatní provozní náklady převážně režijního charakteru čítaly 453 000 Kč. Dalšími náklady jsou ostatní finanční náklady, které zahrnují poplatky za vedení běžného účtu a s účtem spojené služby. Další nákladovou položkou byla daň z příjmů za běžnou činnost a to ve výši 390 000 Kč.

6.2.3 Průběžné položky

Průběžné položky ve výkazu slouží k průběžnému porovnávání vlivu jednotlivých výnosů a nákladů na hospodaření společnosti. Obchodní marže dosáhla pouze 2 000 Kč, avšak přidaná hodnota byla vyčíslena na 9 529 000 Kč. Provozní výsledek z činnosti po odečtení osobních nákladů a dalších položek činil 1 824 000 Kč. Finanční výsledek hospodaření tvoří dalších 76 000 Kč. Mimořádné položky nebyly žádné, tudíž výsledek hospodaření před zdaněním činil 1 900 000 Kč, po odečtení daně se dostáváme k výsledku hospodaření za účetní období ve výši 1 510 000 Kč.

6.3 Přehled o peněžních tocích

Jednatel společnosti ZAT přehled o peněžních tocích nevyužívá a ani nebývá tvořen ke konci účetního období. Za pomoci externího účetního firmy p. Maděry jsme přehled o peněžních tocích vytvořili, aby nám pomohl blíže porozumět provázanosti účetních výkazů. Výkaz cash - flow nám přiblíží změny, které se uskutečnily v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Na počátku účetního období byl stav peněžních prostředků ve výši 15 301 000 Kč.

Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti představují největší podíl položek u většiny společností. Účetní zisk za běžné období z provozní činnosti před zdaněním činil 1 900 000 Kč. Následující operace má nepeněžní charakter, tzn. v rozvaze je vyjádřena jako daňově uznatelný náklad, ve skutečnosti ovšem neznamená reálný výdej prostředků (náklady na pořízení DHM jsou samostatně uvedeny až níže). Jedná se o 1 434 000 Kč odpovídajících odpisům stálých aktiv neboli DHM. Další vliv na prostředky z provozní činnosti mají změny

stavu nepeněžních složek pracovního kapitálu. Tyto složky nepředstavují náklad ani výnos, jedná se o položky pohledávek, závazků a zásob. S kladným znaménkem je zobrazen rozdíl v pohledávkách z provozních činností ve výši 3 577 000 Kč. Částka představuje snížení stavu pohledávek, respektive odběratelé dluží nižší částku firmě. Naopak se záporným znaménkem je změna stavu krátkodobých závazků o 1 495 000 Kč. Záporné znaménko představuje snížení závazků, které vůči dodavatelům společnost má. Kladně je vyjádřena změna stavu zásob o 98 000 Kč, kdy firma snížila stav svých zásob. Peněžní tok z provozní činnosti je dále snížen o daň z příjmů za běžnou činnost ve výši 390 000 Kč. Čistý peněžní tok vztahující se k provozní činnosti činí tedy 5 124 000 Kč.

Peněžní toky z investiční činnosti i firmy ZAT představují pouze prostředky vynaložené na pořízení DHM. V roce 2011 se jednalo o 1 834 000 Kč. O tyto prostředky je stav cash - flow snížen. Čistý peněžní tok tedy činí minus 1 834 000 Kč. Společnost dále nedosáhla žádného konečného výsledku ve finanční činnosti, tedy čistý peněžní tok plynoucí z ní je 0 Kč.

Po přičtení a odečtení všech položek je konečné čisté zvýšení peněžních prostředků ve výši 3 290 000 Kč. Stav peněžních prostředků na konci účetního období odpovídá tedy 18 591 000 Kč. Tato částka je shodná s konečným stavem krátkodobých finančních prostředků uvedených v rozvaze.

7 Analýza výkazů

Analýza výkazů bude prováděna na položkách rozvahy využívaných ZAT. Pro potřeby posouzení nám poslouží sledované období 2009 – 2011. Výkazy rozvaha a zisku a ztráty jsou analyzovány horizontálně a vertikálně. Přehled cash - flow podléhá pouze horizontální analýze. Rozvahy v plném rozsahu za roky 2009 – 2011 potřebné pro provedení vertikální a horizontální analýzy jsou zobrazeny jako přílohy č. 04 – 06. Výkazy zisku a ztráty v plném rozsahu jsou zobrazeny v přílohách č. 07 – 09 a přehledy o peněžních tocích v plném rozsahu jsou přiloženy pod čísly 10 – 12.

7.1 Rozvaha

7.1.1 Horizontální analýza

Tabulka 4: Horizontální analýza aktiv

	reálná změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)	
	2011/2010	2010/2009	2011-2010	2010-2009
AKTIVA CELKEM	0,1	0,4	15	117
DLOUHODOBÝ MAJETEK	11,3	-19,9	400	-879
OBĚŽNÁ AKTIVA	-1,7	8,1	-391	1 708
Zásoby	-54,7	53,0	-98	62
Krátkodobé pohledávky	-48,2	104,9	-3 583	3 803
Pohledávky z obchodních vztahů	-48,2	103,0	-3 539	3 726
Jiné pohledávky	-51,8	962,5	-44	77
Krátkodobý finanční majetek	21,5	-12,4	3 290	-2 157
Peníze	-8,0	738,1	-14	155
Účty v bankách	21,8	-13,3	3 304	-2 312
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ	28,6	-97,1	6	-712
Náklady příštích období	28,6	-93,2	6	-289

Za sledované období nedošlo v celkovém objemu k výrazné změně, ty se ovšem děly uvnitř složení aktiv. Celková aktiva zaznamenala pouze minimální vývoj, jednalo se o zvýšení za 2 období o 0,5% respektive o 132 000 Kč. Pohyby na sebe působily protichůdnými směry. Na jednu stranu se zvyšoval objem pohledávek a finančního majetku, na opačnou stranu zaznamenal úbytek dlouhodobý majetek.

Dlouhodobý majetek byl pro meziroční srovnání porovnáván v netto hodnotě, kdy za celkové sledované období („CSO“ = reálně 2011/2009 či absolutně 2011-2009) poklesl o 10,9%. Tato změna je ale způsobena pouze zvýšením množství odepisovaného majetku. Za

CSO došlo ke zvýšení korekcí o 44,3%. V brutto vyjádření to představuje zvýšení užívaného dlouhodobého majetku o 19,8%, reálně tato částka představuje investici do DHM v hodnotě 1 956 000 Kč a to především v roce 2011. Z rozvahy může manažer jasně pozorovat stoupající tendenci při rozšiřování společnosti, jelikož i přes vyřazení vysloužilého majetku byla celková hodnota navýšena o výše uvedenou částku. Zvýšení investování do rozvoje má pozitivní vliv na výši daně a tím je rozvoj pomyslně levnější o částku, kterou by musela firma odvést, kdyby prostředky nepřeměnila na investice, ale zdanila je 19 %.

Oběžný majetek zaznamenaly v roce 2010 rozvoj o 8,1%, avšak v roce 2011 poklesl o 1,7%. Za CSO vzrostl o 6,2%. Tato hodnota naznačuje pozitivní vývoj při tvorbě finančního majetku, jelikož u ZAT jednatel může z této hodnoty usuzovat, že se zvýšil objem současného nebo budoucího finančního majetku (narůst pohledávek). Zásoby se za CSO snížily o 30,2% na 81 000 Kč, lze tedy říci, že vedení společnosti se snaží udržovat zásoby v co nejnižší míře. Tento krok je i vzhledem k předmětu podnikání pochopitelný. Společnost realizuje různé projekty v různých částech převážně Jihočeského a Středočeského kraje a Prahy. Vzhledem tedy k nákladům souvisejícím s přepravou a ke kapacitním možnostem dopravních prostředků je časově i finančně výhodnější si většinu materiálu zakoupit až na místě. Během let si společnost vybudovala u dodavatelů jméno a ti se jí snaží vycházet vstříc.

Krátkodobé pohledávky zaznamenaly veliké rozdíly. V roce 2010 se skokově více jak dvojnásobně zvýšily, aby další rok klesly skoro na původní hladinu. Za CSO představovalo zvýšení o 6,1%. I když společnost vyvíjí svoji hlavní činnost především mezi březnem až listopadem, do koncové rozvahy se např. v roce 2011 dostaly pohledávky ve výši 16,8% vůči obrátu. Tento fakt je způsoben hrazením faktur za projekty z veřejných zdrojů, kde může vznikat delší doba uhrazení než u soukromých subjektů. Manažer s těmi prostředky ovšem může počítat během začátku roku (leden až duben), kdy se neprovádí realizace projektů, popř. projekty nejsou ještě uhrazeny. V období prosinec až únor se provádí většinou práce na údržbě techniky a na objektech společnosti. V březnu až dubnu se realizují první projekty, k jejich uhrazení dochází ovšem až později. Z těchto důvodů se společnost dostává na začátku každého roku do ztráty. Změny ve vývoji celkových pohledávek kopírují změny ve vývoji pohledávek z obchodních vztahů, které vzrostly za CSO o 5,2% na 3 804 000 Kč. Významný nárůst zaznamenaly jiné pohledávky, které se zvýšily 4 krát. Jiné pohledávky zahrnují půjčky zaměstnancům a vzhledem ke své výši mají zanedbatelný vliv na hospodaření, jedná se o prostředky zapůjčené stálým zaměstnancům v nouzi.

Krátkodobý finanční majetek také prodělal v konečném součtu po poklesu a vzrůstu navýšení o 6,5%. Tento fakt vzhledem k prozatímnímu nerozdělování zisku manažerovi jasně

naznačuje, že společnost produkuje i přes investice do ní samé dostatečné množství finanční prostředků. Prostředky zaznamenaly růst jak v hotovostní bázi, tak na účtech v bankách. Hospodaření s prostředky je silně konzervativní vzhledem k malé informovanosti vlastníků a jejich konzervativnímu naladění vůči investování finančních prostředků.

Časové rozlišení prodělalo hlavně v roce 2010 výrazný pokles a nyní se udržuje na nízké hladině a představuje především náklady na pojištění.

Tabulka 5: Horizontální analýza pasiv

	reálná změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)	
	2011/2010	2010/2009	2011-2010	2010-2009
PASIVA CELKEM	0,1	0,4	15	117
VLASTNÍ KAPITÁL	6,5	21,6	1 510	4 117
Hospodářský výsledek minulých let	22,4	39,0	4 117	5 204
Výsledek hospodaření běžného úč. obd.	-63,3	-20,9	-2 607	-1 087
CIZÍ ZDROJE	-46,1	-55,3	-1 495	-4 000
Krátkodobé závazky	-46,1	-54,6	-1 495	-3 900
Závazky z obchodních vztahů	258,4	-41,4	651	-290
Závazky k zaměstnancům	-76,7	-67,0	-761	-2 012
Závazky ze soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	-81,5	111,2	-506	327
Stát - daňové závazky a dotace	-93,0	-62,5	-1 073	-1 925
Dohadné účty pasivní	412,9	19,2	194	10

Pasiva stejně jako aktiva firmy neproděla za CSO výraznou změnu, jedná se o růst ve výši 0,5%, celkem na konci roku 2011 tvořily 26 476 000 Kč. O to výraznější změny se děly ve složení pasiv jak v jednotlivých letech, tak v CSO. Vlastní kapitál se výrazně zvýšil vůči snížení cizího kapitálu. Tento fakt jasně zobrazuje zkonzervativnění financování investic společnosti. Na obor zahradní architektury doléhá finanční krize. Veřejné organizace jsou více závislé na dotačních programech při realizace významnější výstavby. Z důvodu nedostatku finančních prostředků jich část není realizována a o ty, které budou realizovány, se vede boj mezi společnostmi. Proto jednatel společnosti přistupuje k bezpečnějšímu financování a snaží se co nejméně se zadlužovat.

Vlastní kapitál prodělal výrazné zvýšení, kdy rostl o 21,6% a následně o 6,5%, z pohledu CSO se jedná o reálné zvýšení 29,5% čili 5 627 000 Kč. Tento fakt je důsledkem rozhodnutí společníků nerozdělovat zisk a prozatím ho ponechat ve společnosti. Výsledek hospodaření z minulých let respektive nerozdělený zisk z minulých let za CSO vzrostl o 70,8%

na 22 489 000 Kč. Na druhou stranu zisk z jednotlivých období má klesající trend. Pokles dosáhl dokonce 71% (2009 – 5 204 000 Kč, 2010 – 4 117 000 Kč a 2011 – 1 510 000 Kč). To by pro manažera mělo být výstrahou a náznakem, že je potřeba provést změny či investovat do nových technologií, které by pomohly rozšířit nabídku společnosti. Pro společnost by bylo zdrcující pokračovat v podobném tempu snižování zisku. Pro obhajobu současného trendu vypovídá skutečnost realizace nákupu nových strojů a jejich probíhající odepisování.

Cizí zdroje zaznamenaly za CSO výrazné snížení a to ve výši 75,9% respektive 1 745 000 Kč. Nejobjemnější kategorií je kategorie krátkodobých závazků, která prodělala obdobný pokles a to o 75,6%. Tento fakt je především způsoben snahou snižovat závazky vůči zaměstnancům, státu a zabezpečujícím institucím. Závazky z obchodních vztahů se vyvíjejí operativně, v roce 2010 klesaly a v roce 2011 zase stoupaly. Celkově vzrostly o 51,5% na 1 062 000 Kč. Jedná se ovšem o faktury, které nejsou po splatnosti. Jednatel pouze využívá výhody obchodního úvěru, které má k dispozici. Závazky vůči zaměstnancům výrazně klesly, to samé se týká závazků ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění a závazky státu. Pokles za CSO byl ve výši 92,3%, 60,9% a 97,4%. Rozdíl je především ve snaze splácet povinné platby a platby zaměstnancům co nejdříve. Dohadné účty pasivní naopak vzrostly a to dokonce o 492,3% z 52 000 Kč na 256 000 Kč. Jedná se především o navyšování cen elektřiny a za rok 2011 se jednalo o navýšení v důsledku nedodání faktur za přeložení elektrického kabelu a reklamu.

7.1.2 Vertikální analýza

Tabulka 6: Vertikální analýze aktiv

	2011	2010	2009
AKTIVA CELKEM	100,0%	100,0%	100,0%
DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	14,9%	13,4%	16,7%
Pozemky	0,6%	0,6%	0,6%
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	12,0%	10,5%	13,9%
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	2,3%	2,3%	2,3%
OBĚŽNÁ AKTIVA	85,0%	86,5%	80,5%
Zásoby	0,3%	0,7%	0,4%
Krátkodobé pohledávky	14,5%	28,1%	13,8%
Pohledávky z obchodních vztahů	14,4%	27,8%	13,7%
Jiné pohledávky	0,1%	0,3%	0,0%
Krátkodobý finanční majetek	70,2%	57,8%	66,3%
Peníze	0,6%	0,7%	0,1%
Účty v bankách	69,6%	57,1%	66,2%
ČASOVÉ ROZLIŠENÍ	0,1%	0,1%	2,8%
Náklady příštích období	0,1%	0,1%	1,2%
Příjmy příštích období	0,0%	0,0%	1,6%

Vertikální analýza aktiv je zaměřena na srovnávání složení aktiv v rámci jednoho roku. Souhrn aktiv tedy tvoří celek 100%. V jednotlivých letech se poměr hlavních položek, tedy dlouhodobého majetku, oběžného majetku a časové rozlišení výrazněji neměnil. Poměr dlouhodobého majetku osciluje $\pm 2\%$ okolo 15% celkových aktiv. Pokud pohlédneme na brutto hodnotu, jedná se již o 32% celkových aktiv. Manažer tedy jasně vidí, že se zvyšujícím se stavem dlouhodobého majetku se zvyšuje i stav oběžných aktiv (výše položky časového rozlišení je z celkového pohledu zanedbatelná). Pozemky a nedokončený hmotný majetek se neměnily ani v desetinách procenta, oscilace probíhala v samostatných movitých věcech. Výkyvu dosáhl v roce 2010, kdy byla provedena investice pouze do jednoho stroje, nevznikly tedy nové hodnotné odepisovatelné položky.

Oběžný majetek se pohyboval okolo 84% v rozmezí dvou a půl procentního bodu. Zásoby nedosahovaly ani 1%. Pohyb se především uskutečňoval na úrovni finanční. Pokud nebyly společnosti proplaceny faktury do konce účetního období, následoval jejich vyšší poměr vůči celkovým aktivům a krátkodobému finančnímu majetku. Respektive v roce 2010 zůstalo k 31. 12. neuhrzeno velké množství (vysoká částka) vydaných faktur a to mělo za následek zřetelný pokles procentuálního vývoje stavu finančních prostředků. Manažer může z tohoto stavu vyvodit, že za výrazný výkyv může pouze splatnost faktur přes uzávěrku. Nedošlo k významně znepokojujícímu stavu, jelikož faktury byly uhrazeny v následujícím roce. V roce 2011 se stav rozložení aktiv vrátil do trendu roku 2009. Časové rozlišení dosáhlo nezvyklého výkyvu pouze v roce 2009 jak v úrovni nákladů, tak v úrovni výnosů příštích období. Ve zbylých letech byl stav časového rozlišení respektive nákladů příštích období zanedbatelný (0,1%).

Tabulka 7: Vertikální analýza pasiv

	2011	2010	2009
PASIVA CELKEM	100%	100%	100%
VLASTNÍ KAPITÁL	93,4%	87,8%	72,5%
Základní kapitál	2,3%	2,3%	2,3%
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0,5%	0,5%	0,5%
Hospodářský výsledek minulých let	85,0%	69,4%	50,0%
Výsledek hospodaření běžného účetního období	5,7%	15,6%	19,8%
CIZÍ ZDROJE	6,6%	12,2%	27,5%
Krátkodobé závazky	6,6%	12,2%	27,1%
Závazky z obchodních vztahů	4,0%	1,6%	2,7%
Závazky k zaměstnancům	0,9%	3,7%	11,4%
Závazky ze soc. zabezpečení a zdrav. pojištění	0,4%	2,3%	1,1%
Stát - daňové závazky a dotace	0,3%	4,4%	11,7%
Dohadné účty pasivní	1,0%	0,2%	0,2%
Bankovní úvěry a výpomoci	0,0%	0,0%	0,4%

Vývoj celkových pasiv ve vertikálním složení má růstovou tendenci v kategorii vlastního kapitálu oproti klesajícímu trendu vývoje cizích zdrojů. Přihlédne-li manažer k vývoji objemu pasiv v horizontální analýze, kdy byl vývoj pouze minimální, jasně mu vyplývá, že poměr vlastního kapitálu vůči cizím zdrojům se zvyšoval v důsledku úhrady závazků. Jasně je zde vidět hromadění zisku z minulých let, který má jako jediný syntetický účet výraznou stoupající tendenci.

V roce 2011 množství vlastních zdrojů překročilo hranici 90%. Lze tedy usuzovat o snahu finanční soběstačnosti a co nejnižšího zadlužení. Základní kapitál a stav rezervního fondu se neměnil. Růst zaznamenal nerozdělený zisk z minulých let, jak jsem se ovšem již zmiňoval dříve, část zisku byla rozpuštěna v roce 2012. Klesající trend i vůči celkovým pasivům dosahoval výsledku hospodaření z běžného období. V porovnání let poklesl poměr nejprve o 4,2%, následně dokonce o 9,9% na konečných 5,7%. Pro manažera z toho vyplývá jasný impuls, že je potřeba provést změny.

Cizí zdroje oproti vlastnímu kapitálu výrazně klesly a to z více jak čtvrtiny na 6,6%. Vývoj závazků plynoucích z obchodních vztahů má kolísavou tendenci a nyní se pohybuje okolo 4%. Stav závazků vůči zaměstnancům a institucím sociálního a zdravotního zabezpečení dosáhl svého minima a dále již nemůže výrazněji klesat. Jedná se pouze o prostředky, které vznikly právě ke dni účetní uzávěrky tedy k 31. 12. a zahrnují prosincové mzdy, zákonem dané povinné odvody a zálohy na daň z příjmů zaměstnanců. Nárůst vůči celkovým pasivům v posledním roce zaznamenaly i dohadné účty pasivní (z 0,2% na 1%). Tento fakt byl ovšem způsoben neobdržením dvou faktur. V roce 2009 si společnost také vypůjčila krátkodobě finanční prostředky, ale ještě téhož roku je všechny splatila.

7.2 Výkaz zisku a ztráty

7.2.1 Horizontální analýza

Tabulka 8: Horizontální analýza výkazů zisku a ztráty

	reálná změna (v %)		absolutní změna (v tis. Kč)	
	2011/2010	2010/2009	2011-2010	2010-2009
Tržby za prodej zboží	-66,6	-99,0	-4	-594
OBCHODNÍ MARŽE	-66,6	-99,0	-4	-576
Tržby za prodeje vlast. výrobků a služeb	-21,2	-10,6	-6 160	-3 440
Výkonová spotřeba	-16,4	-7,7	-2 614	-1 323
PŘIDANÁ HODNOTA	-27,1	-17,1	-3 550	-2 693
Osobní náklady	-13,8	-30,5	-914	-2 912
Daně a poplatky	30,7	-10,2	27	-10
Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	43,3	47,6	433	323
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-64,0	-20,4	-3 242	-1 295
FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49,0	200,0	25	102
VÝSLEDEK HOSP. ZA BĚŽ. ČINNOST	-63,3	-20,9	-2 607	-1 087
Výsledek hospodaření před zdaněním	-62,9	-18,9	-3 217	-1 193

Horizontální analýza jasně zobrazuje pokles drtivé většiny položek. Manažer může jasně vidět, že společnost vykazuje značný propad ve stoupající tendenci. Rostoucími položkami jsou v součtu pouze daně, odpisy a finanční výsledek. První a poslední jmenovaný je ovšem i přesto vykázán nízkými hodnotami. I přes snižující se obrát je zde pro manažera dobrá zpráva. Daří se mu adekvátně ke snížení tržeb snižovat i výkonové a osobní náklady.

Tržby z prodeje zboží se rapidně snížily, avšak tento fakt nemá výraznou vypovídací hodnotu, jelikož v roce 2009 došlo k ojediněle vysokému obrátu z prodeje, který není obvyklý. Na druhou stranu tento zisk byl pro společnost zajímavý svým vysokým poměrem mezi tržbou a náklady (600 000 Kč zisku vůči 18 000 Kč nákladů). Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb spolu s následujícími položkami zaznamenaly pokles. Snížení obrátu za vlastní výrobky a služby o 29,6% (respektive o 9 600 000 Kč) mělo za následek snížení potřeby pracovní síly a zamezilo tak dalšímu rozšiřování společnosti. V roce 2011 byly provedeny investice do majetku, které by měly napomoci nepříznivou situaci zvrátit a pomoci tak k návratu k pozitivním číslům. Výsledek tohoto rozhodnutí by měl být patrný ve výkazech za rok 2012.

Výkonová spotřeba zaznamenala nižší pokles než tržby a to o 22,8%. Tento nepříznivý vývoj je důsledek cenové války, kdy pro získání zakázky je potřeba klesat s cenovou

nabídkou pod původní hranici při zachování stejné kvality provedení. Přidaná hodnota doznala procentuálně za CSO snížení o téměř 40% (39,6%). Snahou manažera pro minimalizaci negativních dopadů na společnost je snížení mzdových nákladů. Za sledovaná období se mu podařilo snížit mzdové náklady o 40%. Úspora byla provedena zkrácením pracovní doby, nenabíráním brigádníků na letní měsíce a snížením počtu zaměstnanců nabytých na pracovní smlouvu na dobu určitou. Díky nákupu nové techniky a dalším faktorům došlo k navýšení daňové položky o 17,3%, ale při její výši 115 000 Kč na konci období se nejedná o výraznou položku. Odpisy dlouhodobého hmotného majetku zaznamenaly enormní růst a to dokonce o 111,5%. Vzhledem k datování nákupu nejvýraznějších položek majetku (konec roku 2009, léto 2011), může manažer počítat s vysokými odpisy ještě v dalších letech. Díky nim výrazně poklesne zisk a s ním související daňová povinnost. Ostatní provozní výnosy jsou převážně zanedbatelnou položkou. Kolísavou tendenci udržují ostatní provozní náklady, které průměrně dosahují výšky 383 000 Kč. Provozní výsledek hospodaření i díky zvýšení odpisů zaznamenal výrazný pokles ve výši 71,3% z 6 361 000 Kč na 1 824 000 Kč. Tato hodnota by měla být pro manažera alarmující.

Finanční výsledek hospodaření prodělal za CSO výrazný posun. V roce 2009 dosahoval záporné hodnoty minus 51 000 Kč a narůst o 245% na konečných plus 76 000 Kč, přesto velikost této položky není nijak závratná. Přes absenci úvěrů, velikost finančního majetku a stavu výnosových úroků (2011 – 91 000 Kč) je jasně patrné manažerovo velmi konzervativní hospodaření s finančními prostředky. Výsledek hospodaření za běžnou činnost zaznamenal pokles o 71% na konečných 1 510 000 Kč. Mimořádnou činnost firma za CSO nevykázala.

7.2.2 Vertikální analýza

Tabulka 9: Vertikální analýza výkazů zisku a ztráty

	2011	2010	2009
Tržby za prodej zboží	0,0%	0,0%	1,8%
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	100,0%	100,0%	98,2%
Výkonová spotřeba	58,3%	55,0%	52,3%
Spotřeba materiálu a energie	27,0%	25,6%	28,1%
Služby	31,4%	29,4%	24,2%
PŘIDANÁ HODNOTA	41,7%	45,0%	47,7%
Osobní náklady	25,0%	22,9%	28,9%
Daně a poplatky	0,5%	0,3%	0,3%
Odpisy dl. nehmotného a hmotného majetku	6,3%	3,4%	2,0%
PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	8,0%	17,4%	19,2%
FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	0,3%	0,2%	-0,2%
VÝSL. HOSPODAŘENÍ PŘED ZDANĚNÍM	8,3%	17,6%	19,1%

Při prohlédnutí vertikální analýzy je patrná rostoucí tendence výkonové spotřeby vůči přidané hodnotě. Jasný je i zřetelný pokles provozního výsledku hospodaření vůči celkovému obratu. Tržby tvořily základ pro výpočet požadovaného procentuálního podílu.

Výkonová spotřeba zaznamenává pomalý vzestup z 52,3% na úroveň 58,3%. Tento pro společnost nepříznivý vývoj má za následek pokles příjmů získaných z provedených činností a tím méně prostředků na úhradu mzdových a ostatních nákladů a tvorbu zisku. Spotřeba materiálu a služeb se v poměru vůči sobě liší, jelikož každý projekt je jinak náročný a pro realizaci potřebuje jiné zdroje. Celkově lze říci, že obě položky stejnoměrně rostou. Přidaná hodnota naopak se stupňujícím se bojem o zakázky klesá. Důvodem tohoto poklesu je velký podíl zakázek z veřejného sektoru. Osobní náklady za CSO kulminují okolo 25,6 % celkových tržeb. Tvoří tak zhruba 57% přidané hodnoty a zbylých 43% slouží k úhradě ostatních nákladů ZAT. Daně a poplatky (vyjma daně z příjmů) nedosahují ani půl procentního bodu celkových tržeb. Odpisy dlouhodobého majetku zaznamenaly výrazný růst a to z 2% na 6,3% obratu firmy. Po odečtení všech nákladů se zisk ZAT z provozní činnosti výrazně snížil z necelé pětiny tržeb (19,2%) na méně jak dvanáctinu (8%). Zvýšení zaznamenal finanční výsledek hospodaření, ten ale představuje pouze nepatrnou položku, a tak výsledek hospodaření před zdaněním klesl obdobně jako provozní výsledek.

7.3 Přehled o peněžních tocích

Zkoumání v přehledu o peněžních tocích nebude provedeno tak podrobně, ale zaměří se především na údaje, které mají jasnou vypovídací hodnotu. Výběr vhodných položek je zobrazen v následujících tabulkách s jejich absolutními hodnotami a reálnými změnami. Porovnání bude provedeno pouze na horizontální úrovni.

Tabulka 10: Absolutní hodnoty podstatných položek

	2011	2010	2009
Stav peněžních prostředků na počátku období	15 301	17 458	12 931
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	5 124	-2 036	6 661
Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	-1 834	-122	-2 134
Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	0	0	0
Čisté zvýšení, respektive snížení peněžních prostředků	3 290	-2 158	4 527
Stav peněžních prostředků na konci období	18 591	15 301	17 458

Tabulka 11: Horizontální analýza

	2011/2010	2010/2009
Stav peněžních prostředků na počátku období	-12,4%	35,0%
Čistý peněžní tok z provozní činnosti	351,7%	-130,6%
Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	-1503,3%	94,3%
Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti		
Čisté zvýšení, respektive snížení peněžních prostředků	252,5%	-147,7%
Stav peněžních prostředků na konci období	21,5%	-12,4%

Vývoj přehledu cash - flow byl výrazně ovlivněn rokem 2010, kdy pohledávky dosáhly nezvyklé výše a byla provedena pouze minimální investiční činnost, tím byly zapříčiněny jeho abnormálně vysoké změny.

Stav hotovostních prostředků na začátku období dostal změnu při vývoji díky výkyvu pohledávek. V tomto duchu se nese většina změn. Čistý peněžní tok z provozní činnosti zaznamenal v druhém sledovaném období enormní růst po umoření větší části pohledávek a zvýšení odpisů dlouhodobého hmotného majetku. Velmi významně je vidět výrazný nárůst čistého peněžního toku z investiční činnosti a v dalším období jeho enormní pokles. Tento údaj je zapříčiněn výdaji spojenými s nabytím stálých aktiv. Výkyv vznikl v důsledku minimálních investic do dlouhodobého majetku v roce 2010. Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti během CSO nevznikl. Čisté zvýšení, respektive snížení peněžních prostředků zaznamenalo v prvním období pokles a to až do záporné hodnoty, naopak v dalším období vzrostly prostředky výrazně. Celkový stav peněžních prostředků na konci období se vyvíjel stejnými směry.

8 Finanční ukazatele

8.1 Ekonomické ukazatele

Za pomoci údajů získaných z výkazů lze vypočítat finanční ukazatele. Pro zkoumání jsme si zvolili ukazatele zadluženosti, daňového štítu, finanční páky, rentability celkových aktiv (ROA – Return on Assets), rentabilitu tržeb a rentabilitu vlastního kapitálu (ROE – Return on Equity). Ukazatele rentability vypovídají o výnosnosti firmy.

Tabulka 12: Finanční ukazatel

	2011	2010	2009
Celková zadluženost	6,59%	12,24%	27,48%
Míra samofinancování	93,41%	87,76%	72,52%
Finanční páka	1,07	1,14	1,38
Rentabilita celkových aktiv	7,18%	19,34%	23,95%
Rentabilita tržeb	8,30%	17,62%	19,08%
Rentabilita vlastního kapitálu	7,68%	17,73%	27,24%

Ekonomické ukazatele nám vyjadřují vztahy uvnitř účetních výkazů. Při porovnání celkové zadluženosti a míry samofinancování je jasné vidět, jak se zvětšuje jejich rozptyl. Rozptyl se zvýšil za CSO ze 45,04% na 86,82%. Tento fakt jasně dokazuje zvyšující se podíl zdrojů financovaných z vlastních prostředků. Společně s poklesem cizího kapitálu zastoupeného ve firmě se snížila i finanční páka a na koeficient 1,07. Finanční páka se využívá ke zvýšení výnosnosti vlastního kapitálu. Pokud je úroková míra z cizího kapitálu nižší než výnosnost aktiv, je efektivnější využívat ve vyšší míře cizího kapitálu. Výrazný pokles zaznamenala rentabilita celkových aktiv a vlastního kapitálu. Rentabilita celkových aktiv, která zobrazuje efektivnost hospodaření s majetkem, se během CSO snížila z 23,95% na 7,18%. Rentabilita vlastního kapitálu klesla ještě významněji a to z 27,24% v roce 2009 na 7,68% v roce 2011. Rentabilita tržeb neklesala tak výrazně, zaznamenala pokles za CSO o 10,78%.

8.2 Likvidita

Likvidita představuje schopnost firmy dostát svým závazkům. Existuje více druhů, které se do sebe liší složením – běžná, pohotová a okamžitá likvidita. Běžná likvidita vyjadřuje, kolikrát je firma schopna dostát svým závazkům, pokud změní veškerá svá oběžná aktiva na

finanční prostředky. Pohotová likvidita vyjadřuje přeměnu oběžného majetku bez zásob, jelikož zásoby se obvykle nedají snadno přeměnit a jsou důležité pro chod firmy. Okamžitá likvidita představuje pouze finanční majetek.

Tabulka 13: Likvidita

	2011	2010	2009
Běžná likvidita	12,90	7,07	2,93
Pohotová likvidita	12,86	7,02	2,91
Okamžitá likvidita	10,65	4,72	2,41
Pracovní kapitál	20 772 000 Kč	19 668 000 Kč	13 960 000 Kč

Díky snaze manažera snižovat účast cizího kapitálu na celkových pasivech došlo k rapidnímu zvýšení likvidity i pracovního kapitálu. V roce 2009 bylo pouze finančními prostředky (okamžitá likvidita) možno splatit krátkodobé závazky 2,4 krát. Na konci CSO již bylo možné splatit krátkodobé finanční závazky čistě finančními prostředky více než 10 krát. Je tedy jasně zřetelný nárůst schopnosti bez problémů splácet. Běžná likvidita vůči okamžité byla na začátku období vyšší o 20% a přes výkyv uprostřed CSO se vrátila zpět na hodnotu vyšší o 20%. Případní věřitelé nemusí tedy mít obavy z neuhrazení svých pohledávek.

9 Závěr

Zkoumaným objektem v této práci byla ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA TÁBOR, s.r.o. a její účetní výkazy. Jelikož se společnost zabývá tvorbou unikátních projektů, nelze zde provádět podrobné analýzy vývoje či stavu zásob jako například u výrobních podniků. Dále společnost vzhledem ke své velikosti využívá pouze omezené množství položek ve výkazech, např. v rozvaze v roce 2011 využila 37 položek včetně sumárních z celkových 121, to představuje zhruba 30%. Tento vzorek není největší, ale přesto postačuje k dostatečnému zobrazení hospodaření.

Po podrobné analýze lze jasně určit místa, kde dochází k nedostatečnému hospodaření a je vhodné se pokusit hospodaření zlepšit. První na řadě je rozvaha. Nejprve se zaměříme na dlouhodobý majetek. U DHM zde dochází k chybné evidenci využívaného majetku. Pozemky a stavby vykazují svůj stav reálně. Problémy nastávají u položek samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí a jiného dlouhodobého hmotného majetku. První jmenovaná je z větší části a druhá zcela odepsána. Pro účetnictví tudíž tento fakt nemá významný dopad, avšak při vnitřní kontrole zde nalezneme množství převážně drobného hmotného majetku, který se již reálně ve firmě nevyskytuje. Tento fakt má za následek zkreslený pohled na majetek společnosti. K evidenci drobného hmotného majetku docházelo v minulosti a společnost ho účetně vlastní za 271 000 Kč. Nyní je o něm účtováno ve spotřebě, do evidence tedy nevstupuje. Zde by bylo vhodné si vést analytickou databázi tohoto majetku. Velký problém nastává s nedokončeným dlouhodobým majetkem, jak jsem se již zmiňoval v kapitole 6.1.1, jsou zde 2 položky (rybník za 116 000 Kč a skleníky za 487 000 Kč). Rybník není zkolaudován z důvodu nevyřešených vlastnických práv k pozemku pod ním. Tento problém není tak významný vzhledem k částce a faktu, že spadá do 5. odpisové skupiny a doba odepisování je 30 let. Závažný je stav skleníků, které nebyly smontovány a od doby pořízení se z nich využily některé díly, nejsou tedy již ani kompletní. Vzhledem ke své hodnotě navrhuji zjistit stav dílů a pokusit se je prodat, aby byla zajištěna alespoň nějaká návratnost vynaložené investice. I přes prodej pod cenou bude alespoň částečná návratnost vynaložených peněžních prostředků.

Další důležitou položkou jsou pohledávky, kde je zapotřebí zkontrolovat pohledávky po datu splatnosti a pokud nepomůže výzva k neprodlenému uhrazení, přistoupit k sankcionování dlužníků, popř. postoupit pohledávku k vymáhání. V kapitole 6.1.1 jsem se také zmiňoval o peněžních prostředcích, které má ZAT uloženy u bankovních institucí. Je jasně zřetelné, že je hospodaření s nimi nedostatečně ošetřeno a není s nimi nakládáno tak, aby přinesly

společnosti další zisky. Jako návrh pro zlepšení se mi jeví věnovat čas stavu nabídky finančních institucí k uložení těchto prostředků ne využití služeb nezávislého finančního poradce. Ideální by bylo ponechat si rezervu na běžném účtu pro potřeby okamžitého hospodaření a zbylé prostředky krátkodobě a střednědobě investovat. Pokud by byly například z celkových 18 mil. Kč 4 mil. Kč uloženy na běžném účtu, 5 mil. Kč na spořicích účtech při 2% úrokové sazbě a zbylých 9 mil. Kč na střednědobých investicích při 3,5% úrokové sazbě, firmě by tyto prostředky přinesly ročně zisk 415 000 Kč.

Pasiva nevykazují vážnější nedostatky. Je chvályhodné, že společnost se snaží fungovat s nejnižšími závazky. Dostává se ale do stavu naprostého nevyužití daňového štítu. Investice jsou tedy hrazeny přímo z uspořených prostředků společnosti.

Při prozkoumání výkazů zisku a ztráty je vhodné se zaměřit na důsledky tak vysokého poklesu většiny položek. Jak je zřetelné v kapitole 7.2.1, je potřeba se zaměřit na důsledky krize způsobující stálý pokles od roku 2009. Vhodné by bylo zapřemýšlet nad rozšířením nabízeného portfolia služeb pro zvrát klesající tendence vývoje tržeb. Podle informací z vedení společnosti je nyní na řadě zaměstnanecká základna. Jednatel společnosti se snaží najít vhodné zaměstnance pro omlazení kolektivu a rozšíření služeb zvýšením počtu zaměstnanců. Naráží ovšem na bariéru nedostatečné kvalifikace a neochotě se přizpůsobit požadavkům firmy.

Přehled cash - flow pouze rekapituluje roční vývoj finančních prostředků ve společnosti a momentálně nepřináší podklady pro plnohodnotná rozhodnutí o změně. Výkaz u ZAT není běžně využíván a byl vytvořen výhradně pro potřeby této práce. Tento výkaz je důležitý pro rozhodování o hospodaření s finančními prostředky. Je možné, že výkaz o peněžních tocích dosáhne na konci účetního období záporné hodnoty, i když společnost vykazuje zisk.

Na závěr bych chtěl kompletovat doporučení, kterým by se měl manažer bezpodmínečně věnovat. Pro vypovídací hodnotu by bylo vhodné inventarizovat dlouhodobý hmotný majetek a vyjmout z DHM drobný hmotný majetek, který si může vést ve zvláštním deníku. Dále bych doporučil soustředit se na stav pohledávek a řešit jejich případné stavy po splatnosti. Velmi důležité je pro společnost hospodaření s finančními prostředky, které se jeví v současné době jako neuspokojivé. Čas by si také zasloužila hlubší analýza výrazného poklesu obrátu. Tento trend by pro vedení měl být nepřijatelný a mělo by se snažit ho co nejdříve zvrátit do rostoucích hodnot.

Cíl této práce tedy považuji za splněný. Čtenář i jednatel společnosti si může jasně vyvodit závěry o důležitosti údajů získaných z těchto výkazů. Díky výše uvedeným

doporučením může přizpůsobit hospodaření společnosti a porozumět ukazatelům, které z výkazů lze spočítat. Analýza rozvahy, výkazu zisku a ztráty a cash – flow a její implementace do rozhodování může společnosti ušetřit zbytečné náklady, či přinést další zisky.

10 Literatura

- Dvořáková, D.: *Základy účetnictví*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, ISBN 978-80-7357-544-1
- Havelec, J.: *Základy manažerského účetnictví*, Praha: CODEX Bohemia 1997, ISBN 80-85963-36-1
- Knápková, A.; Pavelková, D.: *Finanční analýza*, Praha: Grada, 2010, ISBN 978-80-247-3349-4
- Ryneš, P.: *Podvojně účetnictví a účetní závěrka k 1.1.2012*, Olomouc: Anag 2012, ISBN 978-80-7263-714-0
- Strouhal, J.; Židlická, R.; Knapová, B.; Cardová, Z.: *Účetnictví 2012*, Brno: BizBooks 2012, ISBN 978-80-265-0008-7
- Synek, M. a kol.: *Manažerská ekonomika*, Praha: Grada 2011, ISBN 978-80-247-3494-1
- Slepičková, I.: *BP Zhodnocení ekonomické situace vybraného podnikatelského subjektu*, Česká zemědělská univerzita v Praze provozně ekonomická fakulta: 2012, ISBN není
- Volková, D.: *BP Využití údajů z výkazu Zisků a ztrát v řízení firmy*, VŠE Praha fakulta managementu v Jindřichově Hradci: 2011, ISBN není
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- Vyhláška č.500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- České účetní standardy č. 002 Otevírání a uzavírání účetních knih
- České účetní standardy č. 013 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- České účetní standardy č. 016 Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěr
- České účetní standardy č. 019 Náklady a výnosy
- České účetní standardy č. 023 Přehled o peněžních tocích

11 Seznam tabulek, grafů a schémat

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Výkaz zisku a ztráty v základním schématu	17
Tabulka 2: Rozvaha ve zjednodušené podobě - aktiva.....	29
Tabulka 3: Rozvaha ve zjednodušené podobě - pasiva	30
Tabulka 4: Horizontální analýza aktiv.....	36
Tabulka 5: Horizontální analýza pasiv	38
Tabulka 6: Vertikální analýze aktiv.....	39
Tabulka 7: Vertikální analýza pasiv	40
Tabulka 8: Horizontální analýza výkazů zisku a ztráty.....	42
Tabulka 9: Vertikální analýza výkazů zisku a ztráty.....	44
Tabulka 10: Absolutní hodnoty podstatných položek	45
Tabulka 11: Horizontální analýza.....	45
Tabulka 12: Finanční ukazatel.....	46
Tabulka 13: Likvidita	47

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Organizační struktura.....	27
---------------------------------------	----

12 Přílohy/Seznam příloh

Příloha č. 01

Rozvaha v plném rozsahu

Příloha č. 02

Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu

Příloha č. 03

Výkaz o peněžních tocích

Příloha č. 04

Rozvaha ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2009

Příloha č. 05

Rozvaha ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2010

Příloha č. 06

Rozvaha ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2011

Příloha č. 07

Výkaz zisku a ztráty ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2009

Příloha č. 08

Výkaz zisku a ztráty ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2010

Příloha č. 09

Výkaz zisku a ztráty ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2011

Příloha č. 10

Výkaz o peněžních tocích ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2009

Příloha č. 11

Výkaz o peněžních tocích ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2010

Příloha č. 12

Výkaz o peněžních tocích ZAT, s.r.o. v plném rozsahu z roku 2011